

Ånderdalen
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: Ånderdalen nasjonalparkstyre

Møtested: Forvaltningsknutepunkt, Øverbotn

Dato: 13.11.2024

Tidspunkt: 09:00-1530

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saranke Visser er Masterstudent ved UIT og skal skrive en oppgave om samisk perspektiv på naturforvaltning. Hun vil delta på styremøtet og vil presentere oppgaven sin for styret.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 21/24	Godkjenning av innkalling og saksliste styremøte 13.11.24- Ånderdalen nasjonalparkstyre		2024/1987
ST 22/24	Godkjenning av protokoll fra styremøte 170924		2024/1987
ST 23/24	Status budsjett 2024 med forslag til omdisponeringer		2024/1987
ST 24/24	Ånderdalen nasjonalparkstyre budsjett drift utvalg, tiltaksplan og behov for naturoppsyn 2025		2024/11028
ST 25/24	Søknad om tillatelse til motorisert ferdsel/lavtflyging/landing med helikopter i Ånderdalen nasjonalpark i forbindelse med elgmerking - NINA		2024/11036
ST 26/24	Søknad om å få gjennomføre organisert ferdsel i Ånderdalen nasjonalpark - Rissa citizen science v/Delphin Ruche		2024/11046
ST 27/24	Samarbeidsavtale mellom Ånderdalen nasjonalparkstyre og Midt-Troms museum		2024/11074
ST 28/24	Brev til Klima- og miljødepartementet om utfordringer med drift og vedlikehold av infrastruktur i Ånderdalen nasjonalpark Referat sak		2024/11076
RS 12/24	Orienteringssaker fra forvalter på styremøte 13.11.24		2024/1987
ST 29/24	Eventuelt		

Arkivsaksnr: 2024/1987-19

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 06.11.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	21/24	13.11.2024

Godkjenning av innkalling og saksliste styremøte 13.11.24- Ånderdalen nasjonalparkstyre

Forvalters innstilling

Innkalling og saksliste godkjennes

Saksopplysninger

Møtet er iht oppsatt møteplan

Vurdering

Dette er tredje styremøte i 2024. I tillegg har styret deltatt på styreopplæring i Tromsø 3-4 april, gjennomført en to dagers befaring i august og deltatt på flere møter gjennom året bla. med Senja kommune og Midt-Troms museum.

Arkivsaksnr: 2024/1987-14

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 06.11.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	22/24	13.11.2024

Godkjenning av protokoll fra styremøte 17.9.24

Forvalters innstilling

Ånderdalen nasjonalparkstyre godkjenner protokoll fra styremøte 17.09.24

Saksopplysninger

Protokoll fra styremøte 17.09.24 er vedlagt

Vurdering

**Ånderdalen
nasjonalparkstyre**

Møteprotokoll

Utvalg: Ånderdalen nasjonalparkstyre
Møtested: Teamsmøte, Teamsmøte- lenke sendt i Outlook invitasjon
Dato: 17.09.2024
Tidspunkt: 12:00 - 15:00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Hilde Lisbeth Strand	Medlem	Troms fylkeskommune
Kay Erling Ludvigsen	Medlem	Senja kommune
Line Miriam Haugan	Medlem	Senja kommune
Leif Arild Tore Pedersen	Medlem	Sametinget - Sámediggi

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
------	----------	---------------

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
------	-----------	---------------

Merknader:

Øvrige frammøtte:

Navn
Ingve Birkeland

Underskrift:

Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 17/24	Godkjenning av innkalling og saksliste styremøte 17.9.24 - Ånderdalen nasjonalparkstyre		2024/1987
ST 18/24	Godkjenning av protokoll fra styremøte 15.5.24		2024/1987
ST 19/24	Søknad om dispensasjon til motorisert ferdsel/lavtflyging med helikopter i Ånderdalen nasjonalpark i forbindelse med reindrift - Oarjjit Sør-Senja reinbeitedistrikt 16		2024/9255
ST 20/24	Ånderdalen nasjonalparkstyrets høringsinnspill til planene om etablering av Sifjordtrappa - Senja sportsklubb v/Roy Alapnes Referat sak		2024/6230
RS 8/24	Innvilget dispensasjon fra verneforskriften til Ånderdalen nasjonalpark til bruk av elgtrekk/jernhest i Ånderdalen nasjonalpark i forbindelse med uttransport av felt elg.		2024/9251
RS 9/24	Innvilget dispensasjon fra verneforskriften til Ånderdalen nasjonalpark til bruk av helikopter i forbindelse med uttransport av felt elg i Ånderdalen nasjonalpark - Jaktlaget Artemis v/Einar Stibakke		2024/9240
RS 10/24	Orienteringssaker fra forvalter på styremøte 17.9.2024		2024/1987
RS 11/24	Eventuelt		2024/1987

ST 17/24 Godkjenning av innkalling og saksliste styremøte 17.9.24 - Ånderdalen nasjonalparkstyre

Saksprotokoll i Ånderdalen nasjonalparkstyre - 17.09.2024

Behandling

Vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes enstemmig.

Forvalters innstilling

Inkalling og saksliste godkjennes

ST 18/24 Godkjenning av protokoll fra styremøte 15.5.24

Saksprotokoll i Ånderdalen nasjonalparkstyre - 17.09.2024

Behandling

Vedtak

Ånderdalen nasjonalparkstyre vedtar protokoll enstemmig fra styremøte 15.5.24, men med protokolltilførsel;
Styret ber om at protokoll sendes ut i kort tid etter at styremøtene er avsluttet slik at man kan godkjenne protokoll før man iverksetter vedtak gjort på møter.

Forvalters innstilling

Ånderdalen nasjonalparkstyre vedtar protokoll fra styremøte 15.5.24

ST 19/24 Søknad om dispensasjon til motorisert ferdse/lavtflyging med helikopter i Ånderdalen nasjonalpark i forbindelse med reindrif - Oarjjit Sør-Senja reinbeitedistrikt 16

Saksprotokoll i Ånderdalen nasjonalparkstyre - 17.09.2024

Behandling

Styret ber forvalter skrive i svarbrev til søker at søknader om dispensasjoner fra verneforskriften sendes i god tid før aktivitet/planlagt tiltak skal gjennomføres. Det er for sent å sende dette noen dager før aktiviteten/tiltaket planlegges gjennomført.

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark § 3 punkt 6.3 b gis Oarjjit Sážžá Sør-Senja reinbeitedistrikt 16 v/distriktsleder Anne Berit Påve Kristiansen dispensasjon til å bruke helikopter til bruk ifbm reindriving i Ånderdalen nasjonalpark. Vedtaket er fattet i samsvar med prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 og med hjemmel i verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark § 3 pkt. 6.3 b. For reindriften legges det for pkt. 6.3. opp til en praksis med flerårige tillatelser etter verneforskriften.

Vilkår for dispensasjonen:

- Tillatelsen gjelder under driving av rein på høsten i perioden mellom 1.-15. september. Tillatelsen gis for tre år (2024-2027).
- Det tillates inntil 8 timer flyvning per år.
- Dispensasjonen gjelder kun for lavtflyging med helikopter og ikke landing i Ånderdalen nasjonalpark
- All motorisert ferdsel skal foregå aktsomt og hensynsfullt slik at det ikke skader og forstyrrer mennesker eller miljø. Bruk av helikopter på helligdager, skoleferier og helgedager skal så langt det er mulig unngås.
- Dersom det oppstår skade i nasjonalparken i forbindelse med flyging det er gitt tillatelse til i denne dispensasjonen, kan Ånderdalen nasjonalparkstyre pålegge retting.
- Fjelltjenesten v/Kjetil Letto kontaktes før flyging tlf.: 99794194. Oppnås det ikke kontakt skal det sendes tekstmelding dagen det skal flys.
- Denne tillatelsen må medbringes i felt i tilfelle kontroll.
- I etterkant av helikopterflyvningen hvert år skal Sør-Senja reinbeitedistrikt 16 rapportere inn omfanget av flygingen til nasjonalparkstyret (dato på flygingen og antall timer)
- Denne tillatelsen kan trekkes tilbake dersom vilkårene gitt i denne dispensasjonen ikke etterfølges.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til dispensasjonen fra Ånderdalen nasjonalparkstyre kan det i noen tilfeller være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og/eller tillatelse fra grunneier. Søker må selv påse at alle nødvendige tillatelser er innhentet før flyvning.

Klagerett

Nasjonalparkstyrets vedtak kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. Forvaltningsloven §28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og skal sendes via nasjonalparkstyrets adresse under, jf. Forvaltningsloven §32.

Ånderdalen nasjonalparkstyre
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Forvalters innstilling

Med hjemmel i verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark § 3 punkt 6.3 b gis Oarjjit Sážžá Sør-Senja reinbeitedistrikt 16 v/distriktsleder Anne Berit Påve Kristiansen dispensasjon til å bruke helikopter til bruk ifbm reindriving i Ånderdalen nasjonalpark. Vedtaket er fattet i samsvar med prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 og med hjemmel i verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark § 3 pkt. 6.3 b. For reindriften legges det for pkt. 6.3. opp til en praksis med flerårige tillatelser etter verneforskriften.

Vilkår for dispensasjonen:

- Tillatelsen gjelder under driving av rein på høsten i perioden mellom 1.-15. september. Tillatelsen gis for fire år (2024-2027).
- Det tillates inntil 8 timer flyvning per år.
- Dispensasjonen gjelder kun for lavtflyging med helikopter og ikke landing i Ånderdalen nasjonalpark
- All motorisert ferdsel skal foregå aktsomt og hensynsfullt slik at det ikke skader og forstyrrer mennesker eller miljø. Bruk av helikopter på helligdager, skoleferier og helgedager skal så langt det er mulig unngås.
- Dersom det oppstår skade i nasjonalparken i forbindelse med flyging det er gitt tillatelse til i denne dispensasjonen, kan Ånderdalen nasjonalparkstyre pålegge retting.
- Fjelltjenesten v/Kjetil Letto kontaktes før flyging tlf.: 99794194. Oppnås det ikke kontakt skal det sendes tekstmelding dagen det skal flys.
- Denne tillatelsen må medbringes i felt i tilfelle kontroll.
- I etterkant av helikopterflyvningen hvert år skal Sør-Senja reinbeitedistrikt 16 rapportere inn omfanget av flygingen til nasjonalparkstyret (dato på flygingen og antall timer)
- Denne tillatelsen kan trekkes tilbake dersom vilkårene gitt i denne dispensasjonen ikke etterfølges.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til dispensasjonen fra Ånderdalen nasjonalparkstyre kan det i noen tilfeller være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og/eller tillatelse fra grunneier. Søker må selv påse at alle nødvendige tillatelser er innhentet før flyvning.

Klagerett

Nasjonalparkstyrets vedtak kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. Forvaltningsloven §28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og skal sendes via nasjonalparkstyrets adresse under, jf. Forvaltningsloven §32.

Ånderdalen nasjonalparkstyre
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

ST 20/24 Ånderdalen nasjonalparkstyrets høringsinnspill til planene om etablering av Sifjordtrappa - Senja sportsklubb v/Roy Alapnes

Saksprotokoll i Ånderdalen nasjonalparkstyre - 17.09.2024

Behandling

Hilde Lisbeth Strand kom med merknad om at det i planforslaget til tiltakshaver stod at det planlegges merking av sti videre til DNT-rute Senja på langs og at dette ikke var omtalt i høringsuttalelsen.

Styret diskuterte dette og ble enige om at forvalter måtte ta dette med inn i høringsinnspillet. Å legge stien videre inn til DNT-ruta betyr at de da vil legge sti inn i nasjonalparken og at dette er tiltak som tiltakshaver må søke nasjonalparkstyret om. Det er viktige biologiske verdier og vernede kulturminner i området en slik eventuell sti vil gå gjennom. Det bør derfor gjøres klart at både tiltakshaver og Senja kommune som planmyndighet må invitere nasjonalparkstyret til et planmøte hvor de redegjør mer i detalj for disse planene. På et slikt møte bør også Avdeling for kulturarv i Troms fylkeskommune inviteres til.

Vedtak

Ånderdalen nasjonalparkstyre vedtar å sende høringsinnspill til Senja kommune til planene om å etablere Sifjordtrappa med tilhørende infrastruktur. Styret ber om at styrets merknadene som kom frem i møtet tas med i høringsinnspillet.

Forvalters innstilling

Forvalter har på vegne av nasjonalparkstyret skrevet et utkast til høringsinnspill til planene om etablering av Sifjordtrappa med Senja sportsklubb v/Roy Alapnes som tiltakshaver.

Høringsutkastet vedtas og sendes til Senja kommune i etterkant av styremøtet.

RS 8/24 Innvilget dispensasjon fra verneforskriften til Ånderdalen nasjonalpark til bruk av elgtrekk/jernhest i Ånderdalen nasjonalpark i forbindelse med uttransport av felt elg.

Saksprotokoll i Ånderdalen nasjonalparkstyre - 17.09.2024

Behandling

Vedtak

RS 9/24 Innvilget dispensasjon fra verneforskriften til Ånderdalen nasjonalpark til bruk av helikopter i forbindelse med uttransport av felt elg i Ånderdalen nasjonalpark - Jaktlaget Artemis v/Einar Stibakke

Saksprotokoll i Ånderdalen nasjonalparkstyre - 17.09.2024

Behandling

Vedtak

RS 10/24 Orienteringssaker fra forvalter på styremøte 17.9.2024

Saksprotokoll i Ånderdalen nasjonalparkstyre - 17.09.2024

Behandling

Vedtak

Sakene ble lagt som orienteringssaker og det ble ikke gjort noen vedtak.

RS 11/24 Eventuelt

Saksprotokoll i Ånderdalen nasjonalparkstyre - 17.09.2024

Behandling

Vedtak

Det ble ikke meldt inn saker som eventuelt ved møtets oppstart

Arkivsaksnr: 2024/1987-21

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 08.11.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	23/24	13.11.2024

Status budsjett 2024 med forslag til omdisponeringer

Forvalters innstilling

Nasjonalparkforvalter får i oppdrag å avklare hvorvidt Senja kommune tar over prosjekteierskap på Startpunkt Kaperdalen og forhører seg om nasjonalparkstyret kan overføre kr 180000,- til kommunen som skal brukes til prosjektering og tiltak i forbindelse med Startpunkt Kaperdalen.

Nasjonalparkstyret gir forvalter i samråd med styreleder fullmakt til å gjøre mindre budsjettjusteringer ved behov.

Saksopplysninger

Ånderdalen nasjonalparkstyre ble tildelt midler over tre prosjektposter i 2024:

N1600 ÅND-Drift utvalg

N1601 ÅND-forvaltningsplan

N1602 ÅND- tiltaksmidler

Status budsjett pr 6.11.2024

Prosjektnr	Navn	Tildeling	Benyttet	Gjenstående	Merknad
N1600	Ånd-Drift utvalg	325000	308654,91	16345,09	
N1601	Ånd-Forvaltningsplan	25000	0	25000	
N1602	Ånd-Tiltaksmidler	700000	450883,87	249116,13	
N1606	Verdiskaping basert på naturarven			0	Avsluttet
N1607	Sommerverter			0	Avsluttet
N1608	Dagsturgamme	5000		5000	Gave fra Senja kommune ikke overført

N1600 er midler som skal brukes til styremøter, møte med faglig rådgivende utvalg, befaringer, møter, ulike arrangementer styret er ansvarlig for. Herunder også reiseutgifter for styremedlemmer. Prosjekt N1600 Drift av utvalg vil få et merforbruk. Det er flere grunner til dette. Styret med varamedlemmer deltok på den regionale samlingen i Tromsø i april. Det er svært dyrt å arrangere slike samlinger i Tromsø og det ble dyrere enn først antatt. I tillegg har vi hatt et etterslep av honorar og reisekostnader fra det tidligere styret som har blitt dekket inn inneværende budsjettår. I tillegg har transportkostnadene ifbm. Nasjonalparkdagen blitt veldig høye.

For 2024 kom det etter en behovsinnmelding og kriterier satt av Miljødirektoratet et fast tilskutt på kr. 75000,-. Disse midlene altså tenkt å utgjøre en fast fordeling av grunnstøtte til drift som styrene så kan benytte til de driftsoppgaver/-løsninger de anser som viktige i sine områder. Dette vil være en grunnstøtte som tildeles styrene utover de midlene styret uansett skal omsøke for drift av nasjonalpark-/verneområdestyret hvert år.

Denne grunnstøtten ble tildelt sammen med øvrige tildelinger etter søknader på .21-post ("Behovsinnmelding Statsforvalteren") og .31-post ("Midler til tiltak i verneområder" på første hovedsupplerende tildeling i februar 2024. Disse midlene er lagt inn under prosjekt N1600. En stor del av disse midlene er brukt til drift av innfallsporten i Tranøybotn med bla lønn til nasjonalparkvertene.

N1601 Forvaltningsplan

Nasjonalparkstyret fikk en tildeling på kr 25000,- til forvaltningsplan relatert arbeid. Styret har ikke spesifikt jobbet med forvaltningsplanen foruten befaringen som ble gjennomført i august

N1602 Er tiltaksmidler som skal brukes til skjøtsel i nasjonalparken samt eventuelle nye tiltak. Det er utarbeidet en tiltaksplan for 2024 og styret har tidligere gjort prioriteringer iht. tildelte midler. Det er gjennomført noe skjøtsel og tiltak av Fjelltjenesten og eksterne iht. vedtatt tiltaksplan og prioriteringer. Forvalter har ikke mottatt noen faktura på gjennomført arbeid fra Fjelltjenesten, men etter oversikten forvalter sitter på er påløpte kostnader på ca. kr 50000,- lht til saldo på N1602 pr 6.11.24 er det med fratrukk på kr 50000,- et restbeløp på ca. 200000,- Vi venter inn noen faktura på materiellkjøp, samt mindre utlegg forvalter har hatt ifbm skjøtsel i nasjonalparken.

Lønn til forvalter, reisekostnader til forvalter, drift av forvaltningsknutepunkt inkludert leie, datatjenester, arkivtjenester m.m. dekkes over budsjettet til Statsforvalteren i Troms og Finnmark og berører derfor ikke de ovenstående prosjektkontoene. Unntaket er vedtaket av nasjonalparkstyret til å dekke forvalters deltakelse på Naturrestaureringskurs ved NMBU på Ås i mai 2024.

Vurdering

Vi har relativt god oversikt over den økonomiske situasjonen i de ulike prosjektene nasjonalparkstyret har. Status ved begynnelsen av oktober er at vi i stor grad vil benytte oss av de gjenstående midlene. Prosjekt N1600 Drift av utvalg vil få et merforbruk. Det er flere grunner til dette. Styret med varamedlemmer deltok på den regionale samlingen i Tromsø i april. Det er svært dyrt å arrangere slike samlinger i Tromsø og det ble dyrere enn først antatt. I tillegg har vi hatt et etterslep av honorar og reisekostnader fra det tidligere styret som har blitt dekket inn inneværende budsjettår. I tillegg har transportkostnadene ifbm. Nasjonalparkdagen blitt veldig høye.

For N1601 er det et gjenstående beløp på kr. 25000,-. Dersom nasjonalparkstyret har muligheter, bør det planlegges et arbeidsmøte i desember hvor man jobber med forvaltningsplanen.

For prosjekt N1602 er det et gjenstående beløp på ca. kr. 200000,-. Nasjonalparkstyret hadde i budsjettbehandlingen våren 2024 prioritert å bruke rundt 310000,- til prosjektering og gjennomføring av tiltak Startpunkt Kaperdalen. Etter befaringer med nasjonalparkstyret, Senja kommune, Troms fylkeskommune og Sør-Senja reinbeitedistrikt sommeren 2024, besluttet nasjonalparkstyret å sette prosjektet litt på vent for å få en avklaring på hvilke omfang og lokalisering et slikt startpunkt skal ha. Nasjonalparkstyret bør gå i dialog med Senja kommune om de vil ta på seg eierskap til prosjekt Startpunkt Kaperdalen. Dersom de ønsker det kan nasjonalparkstyret etter avtale overføre kr 180000,- til Senja kommune med føringer på at midlene skal brukes til prosjektering og tiltak i forbindelse med startpunkt Kaperdalen.

Arkivsaksnr: 2024/11028-1

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 12.11.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	24/24	13.11.2024

Ånderdalen nasjonalparkstyre budsjett drift utvalg, tiltaksplan og behov for naturoppsyn 2025

Vedlegg:

- 1 Tiltaksplan 2025
- 2 Tiltaksplan_overordnet2021-2024_ANP (1)
- 3 Rammer og opplegg for statsforvalterne og verneområdestyrene midler til tiltak
- 4 Vedlegg Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2020-2025

Forvalters innstilling

Saken legges fram for styret uten innstilling til vedtak da saken skal diskuteres på møtet og nasjonalparkstyret vil i fellesskap vedta budsjett og hvilke prioriteringer som skal innarbeides i tiltaksplanen. Nasjonalparkstyret skal også vedta oppsynsoppgaver for 2025 som man skal melde inn i portalen Naturoppdrag og som skal gjennomgås med i planmøter med Statens naturoppsyn og Fjelltjenesten.

Saksopplysninger

Etter søknad mottar nasjonalparkstyret midler fra Miljødirektoratet som skal benyttes til drift av utvalg over post 1420.21 og for å styrke og ivareta verneverdiene i Ånderdalen nasjonalpark over post 1420.31. Midler på post 1420.31 er statlige investeringsmidler som skal gå til investering i informasjon, skjøtsel og tilrettelegging, samt til anskaffelser av nødvendig utstyr og materiell for å ivareta verneformålet. Hvor mye midler som blir tildelt Ånderdalen nasjonalparkstyre avhenger av innmeldte behov fra nasjonalparkstyret og hvor mye av innmeldt behov blir prioritert av Miljødirektoratet.

I statsbudsjett for 2024 ble det gjort endringer og det ble vedtatt følgende:

Til posten er det flytta 4 mill. kroner fra post 31 til tiltaks- og driftsmidler for nasjonalpark- og verneområdestyrene med den grunngeving at midlene primært er driftsutgifter, ikke investeringer. Miljødirektoratet sendte ut en behovsmelding til

verneområdestyrene og har ut fra den tilbakemeldingen utarbeidet en fordelingsnøkkel baserte på et sett kriterier Miljødir mente var relevante knyttet til behovet for driftsstøtte, slik som areal verneområdestyret forvalter, antallet innfallsporter styret vedlikeholder og besøkstrykk i områdene styret forvalter.

Basert på denne fordelingsnøkkelen ble Ånderdalen nasjonalpark tildelt kr 75000,- av denne potten. Ut i fra erfaringstall for 2024 og budsjett for 2025 dekker dette kun 28% av behovet for driftsmidler i Ånderdalen nasjonalpark. Disse midlene altså tenkt å utgjøre en fast fordeling av grunnstøtte til drift som styrene så kan benytte til de driftsoppgaver/-løsninger de anser som viktige i sine områder. Dette vil være en fast grunnstøtte som tildeles styrene utover de midlene styret uansett skal omsøke for drift av nasjonalpark-/verneområdestyret hvert år. Denne grunnstøtten vil bli tildelt sammen med øvrige tildelinger etter søknader på .21-post ("Behovsinnmelding Statsforvalteren") og .31-post ("Midler til tiltak i verneområder" og "Midler til naturrestaurering") på første hovedsupplerende tildeling i februar 2025.

Vurdering

Ånderdalen nasjonalpark opplever økning i besøkstallet hvert år og er et av de mest besøkte verneområdene i fylket. Resultater fra ferdselstellere og selvregistreringsbøker indikerer at besøkstallet ligger mellom 15000 og 20000 besøkende i 2024. Vi har ikke fått de endelige tallene fra besøkstallerne.

Nasjonalparkstyret ønsker å bruke adaptiv besøksforvaltning som verktøy i en strategisk og god forvaltning av nasjonalparken og for at opplevelsen for de besøkende og den lokale verdiskapningen skal bli størst mulig. Hovedmålet er at forståelsen for vernet økes og verneverdiene ivaretas. For å ha en god besøksforvaltning, må en vite hvor «skoen trykker», hvor mange er det faktisk som besøker området og hva er det de besøkende etterspør, hvem er det som besøker området o.l. Å ha tilstedeværende naturoppsyn i nasjonalparken er viktig. Nasjonalparkstyret erfarer at det ikke er tilstrekkelig naturoppsyn i nasjonalparken. Dette til tross av at SNO gjør et tjenestekjøp av Fjelltjenesten Statskog SF. Fjelltjenesten er Statskog SF sitt grunneieroppsyn og har begrensa personellressurser og svært store områder de skal dekke over.

Nasjonalparkstyret bør gjennom portalen Naturoppsyn synliggjøre behovet og samtidig utfordre SNO på hva de definerer som skjøtsel og tilsyn. I årene fremover blir behovet for naturresturering og skjøtelsarbeid tilknyttet stiene i nasjonalparken viktig. Dette mhp. Økt ferdsel/besøk og klimaendringer som gjør at vegetasjonen blir mer utsatt for slitasje.

N1600 Drift av styre (utvalg)

Nasjonalparkforvalter har laget innspill til driftsbudsjett for nasjonalparkstyret i 2025. Etter at budsjettet er vedtatt så legger forvalter dette inn i det elektroniske søknadssenteret til Miljødirektoratet innen 10. januar 2025.

N1600 Ånd-Drift utvalg	Beløp	Merknad - Begrunnelse
Driftsutgifter styre og rådgivende utvalg	280 000	4 medlemmer, 4-5 styremøter, 2 arbeidsmøter, 2 Befaring i verneområdet, deltakelse på møter med kommune andre samarbeidspartnere, kurs og representasjon. Basert på erfaringstall
Driftsutgifter forvaltningsplanarbeid	25 000	Møtedeltakelse arbeidsgrupper, Høring og vedtak av forvaltningsplanen.
Øversetting	25 000	Øversetting hjemmesider og annet informasjonsmateriell. (Engelsk og samisk)
Nasjonalparkdag Senja skoler	35 000	Transportutgifter og noe materiell
Webhotell og service (SoMe)	15 000	Lisenser, Vedlikehold og oppgradering i forhold til lowerk bla iht UU-bestemmelser og
Fast tilskudd til drift nasjonalpark	75 000	Fast grunnbeløp over post 1420.21 Dekker kun 28% av driftsbehovet i nasjonalparken
SUM	455 000	

Merknader til budsjett

Ånderdalen nasjonalparkstyret består av 4 faste medlemmer og utvalgssekretær. Det gjennomføres 4-5 styremøter årlig. Det er ikke fattet noe beslutning enda om det blir nasjonalparkkonferanse i Trondheim i 2025.

I 2025 planlegger nasjonalparkstyret å gjennomføre en befaring i nasjonalparken sammen med rådgivende utvalg. Dette for å gi nasjonalparkstyret bedre kunnskap om nasjonalparken og forvaltningsmessige forhold styret må ta stilling til i forvaltningen av nasjonalparken. Bla. vil styret og rådgivende utvalg bli med i felt for å lære om hvordan de vedtatte bevaringsmålene etableres og overvåkes. Dette er viktig for å kunne se effekt av de tiltakene styret vedtar for å ivareta verneverdiene i nasjonalparken.

Nasjonalparkstyret vil våren 2025 invitere Rådgivende utvalg til et møte hvor forvaltningsplanen og tiltaksplanen for Ånderdalen nasjonalpark vil bli presentert. Nasjonalparkstyret har i de siste årene fått gode erfaringer med å arrangere friluftslivarrangement. Noe som styret ønsker å videreføre for 2025 i samarbeid med flere samarbeidspartnere.

Driftkostnader til nettportaler, hjemmesider

Ånderdalen nasjonalparkstyret har avtale med tjenesteleverandør på hjemmesiden. Det er årlig lisens og vedlikehold av nettsiden. I tillegg kommer det tillegg kostnader mhp. å oppdatere iht enhver tid gjeldende lovverk, som for eksempel sikre at man oppfyller kravene til Universell utforming UU.

Forvalter har lagt inn erfaringstall fra forgående år i driftsbudsjettet for 2025.

Aktiviteter

Forslag til aktivitetsplan med arrangement som krever finansiering:

6. februar Markering av Samefolkets dag kombinert med en vinteraktivitetsdag i Øverbotn. Arrangeres i samarbeid med Midt-Troms museum og Midt-Troms og Senja sameforening. 4. klassinger i Senja kommune inviteres.

20. mars Møte rådgivende utvalg – presentasjon av forvaltningsplan og tiltaksplan.

27. Mars Ånderdalens venner – fortellerkveld Sazza -Naturen og folkene i Ånderdalen og bygdene rundt på innersia.

10. April Ånderdalens venner – Flagstadvåg -Naturen og folkene i Ånderdalen nasjonalpark og bygdene rundt på yttersia

25. mai Markering av Fuglenes dag – Foredrag og Fugletur i Ånderdalen nasjonalpark.

5-6. juni Guidekurs Ånderdalen for reiselivsbedrifter, lag og foreninger. Arrangeres i samarbeid med Senja kommune, Visit Senja og med Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

12. Juni Ånderdalen nasjonalparkdag, arrangement i innfalsporten i Tranøybotn for elever i Senja kommune. Medarrangør som vil bli forespurt: Tranøybotn og omegn JFF, Senja og Midt-Troms sameforening og Fjelltjenste-Statskog.

17. august På tur med en geolog – Geologiens dag

30 -31 august - Soppkurs og matproduksjon. Arrangeres i samarbeid med Tromsø sopp og nytteforening.

Ånderdalen nasjonalparkstyre må levere søknader som normalt på driftsmidler til nasjonalparkstyret på 1420.21-posten som Miljødirektoratet så vil vurdere på nyåret 2025. I tillegg vil nasjonalparkstyret da få tildelt en sum (75000,-) som nasjonalparkstyret kan benytte som grunnstøtte til de driftsbehov styret måtte prioritere. Denne summen trenger nasjonalparkstyret ikke å søke om.

I ESS er det mulig å søke både om tiltak i verneområder og naturrestaurering på post 1420.31. Vi er inne i FNs tiår for naturrestaurering (2021-2030). Restaurering er nødvendig for å stoppe tapet av naturmangfold og under dette virkninger av klimaendringene. Midlene skal benyttes til å gjennomføre restaureringstiltak Dette betyr at dersom nasjonalparkstyret har gode naturrestaureringsprosjekter som det er mulig å gjennomføre i løpet av 2025, inkludert fjerning av fremmede treslag/arter, kan styret søke om det innen fristen 10. januar. Det må legges ved en god prosjektbeskrivelse til søknaden. Ånderdalen nasjonalparkstyre har vedtatt å avvente med restaureringsprosjekt til forvaltningsplanen er ferdig godkjent og vil derfor ikke søke spesifikt om restaureringsmidler for 2025.

Tiltak- og skjøtselsplan 2025 Ånderdalen nasjonalpark

Planer, tiltak og prosjekter

Utkast til drøfting

Prosessdokument 13.11.2023

Revidert x.1.2025

Tiltaksplan 2024 Ånderdalen nasjonalpark

Utførende institusjon

Ånderdalen nasjonalparkstyre

Kontaktperson

Nasjonalparkforvalter Ingve Birkeland (77642220/48152290)

Publikasjonsnummer

1

År

2024

Sidetall

25

Opplag

Kun digital

Utgiver

Ånderdalen nasjonalparkstyre

Forfatter(e)

Ingve Birkeland

Tittel – norsk og engelsk

Tiltak- og skjøtelsesplan 2025 Ånderdalen nasjonalpark

Sammendrag – summary

Ånderdalen nasjonalparkstyre er lokal forvaltningsmyndighet for Ånderdalen nasjonalpark. Nasjonalparkforvalter er utvalgssekretær for styret og er ansvarlig for den daglige driften. Nasjonalparkstyret er i prosess med å ferdigstille og få godkjent forvaltningsplan for nasjonalparken. Besøksforvaltning er viktig hvor veiledning og formidling om verneverdiene og friluftsliv i nasjonalparken står sentralt. Nasjonalparkstyret har utarbeidet en tiltak- og skjøtelsesplan for nasjonalparken. Der er det gjort prioriteringer som forvalter sammen med oppsynet er ansvarlig for å følge opp.

Forsidefoto:

Informasjon og skjøtelsestiltak i rundløypen ved innfallsporten i Tranøybotn. Foto Ingve Birkeland.

Innhold

1	Tiltaksplanen.....	4
2	Finansiering av tiltak.....	5
3	Overordnede prioriteringer og føringer	6
4	Nærmere ansvarsforhold og drift.....	8
4.1	Oppsynoppgaver i Ånderdalen nasjonalpark.....	9
5	Bestilling 2024 SNO/Miljødir	9
5.1	Samlet behov for tiltaksmidler 2024.....	9
5.2	Investeringstiltak.....	10
5.3	Skjøtselstiltak	11
5.4	Forvaltningstiltak.....	12
5.5	Driftstiltak.....	13
6	Investeringstiltak	14
6.1	Innfallsport Ånderdalen - Álddovuopmi.... Feil! Bokmerke er ikke definert.	
6.1.1	Kunnskapsgrunnlaget. Fortsatt bruk av besøkstellere	15
6.3	Startpunkt Kaperdalen.....	16
6.4	Startpunkt Olaheimen.....	17
6.5	Innfallsport Gjeska.....	17
7	Skjøtselstiltak	18
8	Forvaltning og organisasjonstiltak.....	20
8.1	Brukerkontakt	20
8.2	Oppfølging av overvåkingsprogram - bevaringsmål	20
8.3	Informasjon.....	23
9	Driftstiltak.....	24
10	Vedlegg.....	24

1 Tiltak- og skjøtselsplan

Forvaltningsplanen med besøksstrategi skal danne premissene for en tiltak- og skjøtselsplan for Ånderdalen nasjonalpark. Tiltaksplanen baserer seg på tidligere innmeldte behov og tilbakemeldinger fra befaringer deriblant årsmeldingen/rapportering i Naturoppdrag til Fjelltjenesten og Statens naturoppsyn (SNO). Tiltakene som er foreslått i planen har fokus på investeringstiltak og på skjøtsel og tilrettelegging. Når forvaltningsplanen er ferdig godkjent vil Ånderdalen nasjonalparkstyre utarbeide en mer langsiktig tiltaksplan som skal legges ved forvaltningsplanen og besøksstrategi. I påvente av godkjent forvaltningsplan har derfor denne tiltaksplanen en kort tidshorisont 2025.

Det er viktig å påpeke at nasjonalparkstyret nå er i en glidende overgang fra investering i infrastruktur til en mer driftsfase hvor fokus på skjøtsel og vedlikehold av tilretteleggingstiltakene blir viktig. I vedlegg 1 vil det komme frem status på planlagte tiltak for perioden 2021-2023.

Vedlegg 1. Skjematisk utkast til Tiltaksplan for Ånderdalen nasjonalpark 2021-2023 (utarbeidet som er vedlegg til besøksstrategien)

Vedlegg 2. Miljødirektoratet, Rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder – 2024

Tiltak- og skjøtselsplanen består av tiltaksgrupper som følger:

- **Investeringstiltak:**

Tiltak som omfatter nye tiltak, eks tilrettelegginger i og rundt nasjonalparken. Omfatter investeringer av utstyr og etablering av nye tiltak.

- **Skjøtselstiltak:**

Tiltak som normalt er knyttet til skjøtselsformål, dvs. der det er viktig å iverksette tiltak for å ivareta verneverdiene i nasjonalparken..

- **Driftstiltak (Driftsplan):**

Tiltak som gjennomføres løpende eller med kortere intervall enn vedlikeholdstiltak. Knyttes først og fremst til anlegg. Kan omfatte tilsyn, enkle reparasjoner, øvrige renovasjonstiltak og lignende.

- **Forvaltnings- og organisasjonstiltak:**

Tiltak som knytter seg til faglig forvaltning av områdene. Kan være kartlegginger eller oppfølging av naturmangfoldet eller arter og/ eller besøksteltninger. Omfatter

også brukerundersøkelser/brukerkontakt i felt. Organisasjonstiltak er for eksempel prosjekter knyttet til kompetanseheving og/eller andre formål. Tiltak knyttet til kommunikasjonsplan kommer under denne kategorien.

Tiltaksplanen behandles av nasjonalparkstyret hvert år og gir prioriteringer for kommende budsjettår. Den presenteres også for faglig rådgivende utvalg i det årlige dialogmøte.

2 Finansiering av tiltak

Tiltak i og rundt nasjonalparken finansieres normalt gjennom planmøter med bevilgninger fra Miljødirektoratet. Slik finansiering søkes årlig gjennom planmøter med SNO/Miljødirektoratet. Besøksstrategi og tiltaksplanen legges til grunn for behovsinmeldingen..

Miljødirektoratet har i brev av xx. november 2024 gitt føringer for «Rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder – 2025» Midler til tiltak i verneområder – følger samme føringer som i «strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder 2020-2025» - overordnet mål er at naturtilstanden i verneområder opprettholdes og bedres. Alle tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltningsplan, skjøtselsplan eller besøksforvaltningsstrategi.

Det er utarbeidet en egen strategi for bruk av midler som følger av regjeringens «Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene» fra 2019. Prioritering i 6 kategorier

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsar-områder og truede naturtyper prioriteres høyest blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.).

Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene kan forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder nå ta ekstra hensyn til klimaeffekter i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og

planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l.) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

Forvaltning av kulturminner gjøres normalt med midler over kulturminnemyndighetenes budsjettposter.

Om behov for og midler til andre formål

Forvaltningsplaner og bevaringsmål – det legges stor vekt på effektmåling av tiltak. Det betyr at myndighetene forventer at midlene som benyttes skal bedre naturtilstanden. Nasjonalparkstyret vedtok bevaringsmålene endelig høsten 2022 og har lagt opp til dialog med Miljødirektoratet og SNO for godkjenning av disse bevaringsmålene. Høsten 2023 var forvalter og SNO ute og la ut de første bevaringsmålene nasjonalparkstyret har vedtatt etablert. **Høsten 2024 var forvalter og Fjelltjenesten å la ut nye bevaringsmål hvor fokuset lå på sti og tilstanden til stien opp mot Kvænan.**

Miljødirektoratets strategi for bruk av tiltaksmidler er det et viktig moment er at det må være etablert en besøksstrategi for verneområdene for å få utlyst midler til større investeringstiltak. Besøksstrategien har vært ute på høring. Nasjonalparkstyret har gått gjennom høringssvarene den er sendt til Miljødirektoratet for endelig godkjenning.

Enkelte tiltak og tiltaksgrupper kan også søkes finansiert/delfinansiert over andre ordninger som friluftsmidler, fysakmidler, fylkeskommunal RUP, Sametinget, kommunal eller private ordninger. Slik finansiering søkes i hvert enkelt tilfelle der dette er nødvendig for å få på plass en full finansiering.

3 Overordnede prioriteringer og føringer

Målet med forvaltningen av verneområdene er å redusere truslene mot verneverdiene og å ønske folk velkommen inn for gode naturopplevelser.

Strategien vår for å nå dette målet, vil være å prioritere tiltak som innretter seg mot en bedret tilstand i verneområdene. Dette vil være tiltak som innrettes mot trusselfaktorene for de aktuelle områdene, og slike tiltak kan være både skjøtselstiltak og tilretteleggingstiltak. For å sikre en god opplevelse for besøkende, vil vi følge opp tiltak som er fremmet i besøksstrategier, og inkludert er bruk av merkevaren Norges nasjonalparker.

Tiltak skal være forankret i en skjøtsels- eller forvaltningsplan, en besøksstrategi for området eller andre relevante styringsdokumenter. Utarbeide forvaltningsplan med besøksstrategi.

Ånderdalen nasjonalparkstyret hovedmål for 2025 er:

1. **Å få utarbeidet forvaltningsplan for nasjonalparken.** Arbeid knyttet til forvaltningsplanen finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter.
2. **Bygge opp kunnskapsgrunnlag om bruk av nasjonalparken. Mer tilstedeværelse og informasjon.**

For å oppnå en god forvaltning av nasjonalparken, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av tiltak- og skjøtselsplaner, overvåking og utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter.

Nasjonalparkstyret vil ved behov gjennomføre sårbarhetsvurderinger som et ledd i å ha tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å sikre en god besøksforvaltning som ivaretar verneverdiene i nasjonalparken. Økt fokus på brukerkontakt i nasjonalparken med informasjon til brukere av nasjonalparken.

I 2025 vil det det fokus på kompetanseheving av styret og sekretariat være viktig for å ivareta det lokale forvaltningsansvaret av nasjonalparken.

3. Skjøtsel og tilrettelegging.

Langs en del av stiene er det begynt å bli en del slitasje. Fortsette overvåking og kontinuerlig vurdering av behov for klipping og omlegging av stier. Videreføre forsøk i enkelte delområder hvor man tester ut ulike skjøtselstiltak for å se om enkelte tiltak fungerer bedre enn andre. Det vil også kontinuerlig vurderes behov for omlegging av en del stisegmenter for å ivareta verneverdiene og naturopplevelsene i nasjonalparken. Nasjonalparkstyret vil i 2025 videreføre kartleggingen fra 2024 av alle stiene i nasjonalparken, hvor målet er å risikovurdere stiene mhp klimaendringer, med økte nedbørsmengder med påfølgende erosjon, flom- og rasfare. Det er noen myrsegment som er påført slitasje langs stien opp mot Åndervatnet. I 2025 vil vi forsøke med et «småskala»-naturrestaureringsprosjekt av disse.

4. Adkomst, tilgang og tilgjengelighet.

Kanaliserer ferdsel til områder som tåler besøk. Fortsette arbeidet med å bygge opp innfallsporter, styrke adkomstmuligheter og etablere startpunkt/informasjonspunkt. I dette arbeidet er det viktig å samarbeide med kommuner, veimyndigheter, friluftsråd, grunneiere, frivillige lag og foreninger.

4 Nærmere ansvarsforhold og drift

I Ånderdalen nasjonalpark (ÅNP) er det gjennomført en del tilrettelegginger og restaurering av bygg. En utfordring er knyttet til ansvarsforhold og driftsoppgaver i ÅNP. Driftsoppgaver som vedkjøring, renovasjon, skjøtsel- og tilrettelegging og tilsyn har over lang tid blitt utført av Fjelltjenesten på oppdrag og med finansiering fra flere parter. I sin portefølje har Fjelltjenesten mange ulike oppdrag som gjør at de kan kombinere for eksempel feltarbeid knyttet til drift med oppsynsoppdrag fra SNO og oppsynsoppdrag/tilsynsoppdrag finansiert gjennom Statskogs eiere LMD.

Tiltaksplanen for 2025 tar kun utgangspunkt i allerede innmeldte behov og føringer nasjonalparkstyret har lagt i besøksstrategien. Når forvaltningsplanen foreligger må det utarbeides en tiltaksplan som er tydelig på hvilke løsninger man skal gå for og gi en langtidsplan for driften av nasjonalparken. Hvilken rolle Senja kommune som nasjonalparkkommune skal ha knyttet til drift av anlegg i randsonen til nasjonalparken må avklares.

Nasjonalparkstyret er i dialog med Statskog som grunneier og Senja kommune for å se om man kan komme frem til gode måter å organisere og finansiere drift av tilretteleggingstiltakene i nasjonalparken og i randsonen. Det er en klar målsetting om at dette må formaliseres i et avtaleverk og at dette må prioriteres å få på plass i første halvdel av 2025.

Ånderdalen nasjonalparkstyre må levere søknader i Elektronisk søknadssenter (ESS) som normalt på driftsmidler til nasjonalparkstyret på 1420.21-posten som Miljødirektoratet så vil vurdere på nyåret 2025. I tillegg vil nasjonalparkstyret da få tildelt en sum (75000,-) som nasjonalparkstyret kan benytte som grunnstøtte til de driftsbehov styret måtte prioritere. Denne summen trenger nasjonalparkstyret ikke å søke om.

I ESS er det mulig å søke både om tiltak i verneområder og naturrestaurering på post 1420.31. Vi er inne i FNs tiår for naturrestaurering (2021-2030). Restaurering er nødvendig for å stoppe tapet av naturmangfold og under dette virkninger av klimaendringene. Midlene skal benyttes til å gjennomføre restaureringstiltak Dette betyr at dersom nasjonalparkstyret har gode naturrestaureringsprosjekter som det er mulig å gjennomføre i løpet av 2025, inkludert fjerning av fremmede treslag/arter, kan styret søke om det innen fristen 10. januar. Det må legges ved en god prosjektbeskrivelse til søknaden. Ånderdalen nasjonalparkstyre har vedtatt å avvente med større restaureringsprosjekt til forvaltningsplanen er ferdig godkjent og vil derfor ikke søke spesifikt om restaureringsmidler for 2025.

4.1 Oppsynoppgaver i Ånderdalen nasjonalpark

Ånderdalen nasjonalparkstyret har ingen oppsynsmyndighet, men styret kan imidlertid gi ønsker og føringer på omfanget og prioriteringene som gjøres av Statens naturoppsyn (SNO)/Miljødirektoratet.

Innspill til prioritering og bestilling av personalressurser fra SNO-personell - Planmøtene mellom nasjonalparkstyret og SNO-lokalt skal sikre god dialog og forutsigbarhet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak i felt som SNO kan utføre. Planmøte 1 er planlagt avholdt 2. desember 2023.

Bestillingene legges inn i en felles portal **Naturoppdrag** og følger prioriteringene i tiltak- og skjøtselsplanen. Etter innmeldt behov om naturoppsyn, tiltak- og skjøtselsmidler kommer og tildelingen til nasjonalparkstyret er gjennomført, gjennomføres planmøte 2 hvor endelig prioritering av SNOs (Fjelltjenestens) innsats avtales.

Fjelltjenesten utfører oppsynet i ÅNP på oppdrag fra SNO. Ved utarbeidelse av denne tiltaksplanen er ikke skillelinjene helt avklart. Muligheten for overlapp på tiltak nevnt i denne planen og konkrete oppsynsoppdrag er det viktig å få en avklaring på i Planmøtene med SNO.

5 Bestilling 2025 SNO/Miljødir

5.1 Samlet behov for tiltak- og skjøtselsmidler 2025

Styret ser behov for midler tiltak of skjøtsel som vist i tabellen under:

Midler som vil bli søkt på postene 1420.21 og 1420.31.

Tiltak	Kapittelpost	Total kostnad	Bestilling Miljødir/SNO
INVESTERING	1420.31	kr 255 000	kr 195 000
SKJØTSEL	1420.31	kr 250 000	kr 250 000
FORVALTNING	1420.21	kr 190 000	kr 190 000
DRIFT nasjonalpark	1420.21	kr 270 000	kr 270 000
SUM		kr 965 000	kr 905 000

- For drift har nasjonalparkstyret tidligere meldt inn behov og Miljødirektoratet vil fordele driftsmidler over post 1420.21 etter et sett gitte kriterier. Ånderdalen nasjonalpark har fått kr 75000,- som fast grunntilskudd til drift av Ånderdalen nasjonalpark.

5.2 Investeringstiltak

Tiltak	Navn	Beskrivelse	Total Kostna	Søknad Miljødir	Merknad	Ansvar	Utførende
Inv 1 2025	Bro Sør-Kaperdelen	Ny bro DNT-løype Sør-Kaperdalen	kr 50 000	kr 50 000	Samfinansiering /eksternfinansiering	nasjonalparkstyret	Entreprenører og Fjelltjenesten
Inv 2 2025	Forlenging av bro Ånderelva	Det er behov å forlenge broen med 10-15 meter	kr 60 000	Kr 60000	Klimatilpassning og forsterking	Nasjonalparkstyret	Fjelltjenesten
Inv 3 2025	Natursti Innfallsport	Produksjon og montering	kr 50 000	kr 50 000	produksjon av plakater og oppsett	nasjonalparkstyret	Naturveileder/entreprenør
Inv 4 2025	Besøkstellere	1 stk akustisk matre, 1 pyroptisk teller	0,-	0,-	Akustisk matre er satt ut ved innfallsport. Vi ønsker å sette opp en ny på stien til Åndervatnet	SNO	SNO
Inv 5 2025	Statpunkt Olaheimen	Oppgradere/oppuste parkeringsplass. Oppsett av tavle med informasjonsplakat	kr 75 000	kr 75 000	Det vil bli forsøkt samarbeid med Senja kommune og Troms fylkeskommune	nasjonalparkstyret	Entreprenør
Inv 6 2025		Rasteplass Åndervatnet øst utbedre eksisterende med bålpanner og benker	kr 20 000	kr 20 000		nasjonalparkstyret	Fjelltjenesten
Delsum Investeringstiltak 2025			kr 255 000	kr 195 000			
Meldes in over kapittelpost 1420.31							

5.3 Skjøtselstiltak

Prosj id	Navn	Beskrivelse	Total kostnad	Søknad Miljødir	Merknad	Ansvar	Utførende
Skjøtsel 1 2024	Omlagging av sti Andre Velten-Åndervatnet	Ulagging av nye klopper (500 meter)	kr 150 000	kr 150 000	Omlagging av sti og utlagging av nye klopper på stien mellom Andre Velten og Åndervatnet		Fjelltjenesten/Forvalter eventuelt eksternt tjenestekjøp
Skjøtsel 2 2025	Restaurering av sti-myr Floan	Restaurere en myr skadet av ferdsel	kr 20 000	kr 20 000	Plugging og restaurering av myr		SNO
Skjøtsel 3 2025	Barklagging av sti-rundløype og tre trapper i tilknytning til Innfallsporten i Tranøybotn	Innkjøp og utlagging av kokosmatter og bark	kr 80 000	kr 80 000	På rundløypa i tilknytning til innfallsporten i Tranøybotn		Fjelltjenesten/Forvalter eventuelt eksternt tjenestekjøp
Delsum Skjøtselstiltak 2025			kr 250 000	kr 250 000			
<i>Meldes in over kapittelpost 1420.31</i>							

5.4 Forvaltningstiltak

Prosj id	Navn	Beskrivelse	Total kostnad	Søknad Miljødir	Merknad	Ansvar	Utførende
Fvo 1 2025	Brukerkontakt	Veiledning og informasjon. Tilstedeværelse i verneområdet	kr 70 000	kr 70 000	Naturveileder juli-august Besøkspunkt	nasjonalparkstyret	Naturveileder
Fvo 2 2025	BM Kartlegging av sopp, lav og insekter	I utvalgte fokusområder og naturtyper	kr 100 000	kr 100 000	Videreføring av prosjekt fra 2023	Forvalter	Konsulenter og interesseorganisasjoner
Fvo 3 2025	Informasjonspunkt	Stonglandseidet og hurtigbåtterminal Finnsnes	kr 20 000	kr 20 000	Iht besøksstrategi	Forvalter	Forvalter
Sum forvaltningstiltak 2025			kr 190 000	kr 190 000			
Meldes inn over kapittelpost 1420.21							

5.5 Driftstiltak.

Prosj id	Navn	Beskrivelse	Total kostn.	Søknad SNO	Merknad	Ansvar	Utførende
Drift 1 2025	Ved	Vedforsyning rasteplasser	kr 55 000	kr 55 000	2 gang pr år	Forvalter	SNO/Fjelltjenesten
Drift 2 2025	Reparasjon og utskiftinger av tilretteleggingstiltak. Generelt	Reparasjoner av eksisterende tilretteleggingstiltak. Stier, sikringer, merkepinner	kr 40 000	kr 40 000			Fjelltjenesten
Drift 3 2025	Tilsyn og drift rasteplasser	Tilsyn, enkle repr og opprydding på rasteplasser. Tømminng av toalett	kr 40 000	kr 40 000	3 ganger pr år	Forvalter	SNO/Fjelltjenesten
Drift 5 2025	Nye verneskilt	Nye verneskilt etter ny mal				Forvalter	SNO/Fjelltjenesten
Drift 6 2025	Uttransport av gamle klopper	Det er skiftet ut mye gamle klopper de siste årene. Disse må transporteres ut.	kr 30 000	kr 30 000		Forvalter	Fjelltjenesten/Entreprenør
Drift 7 2025	Drift innfallsport Tranøybotn	Ved, vedlikehold av sti og rasteplasser	kr 35 000	kr 35 000		Forvalter	Fjelltjenesten/Entreprenør
Drift 8	Helikoptertransport ifbm drift	Transport klopper, ved, bark mm.	kr 70 000	kr 70 000		Forvalter	Helikopterselskap
5.6	Delsum Driftstiltak 2025		kr 270 000	kr 270 000			

For drift har nasjonalparkstyret tidligere meldt inn behov og Miljødirektoratet vil fordele driftsmidler over post 1420.21 etter et sett gitte kriterier. Ånderdalen nasjonalpark har fått kr 75000,- som fast grunntilskudd til drift av Ånderdalen nasjonalpark. Dette dekker kun 28% av årlig driftsutgifter.

6 Investeringstiltak

I dette avsnitte gis en kort beskrivelse av de prosjektene som er prioritert for 2025.

6.1 Ny bro DNT løype Sør Kaperdalen

(Inv 1 2025).

Ånderdalen nasjonalparkstyre har i samarbeid med Senja turlag lagt om stien ved Tverrfjellet og Sør-Kapervatnet. Dette for å skjerme sårbar vegetasjon og dyreliv i den opprinnelige traseen. Dette har ført til behov om å bygge en bro på 6-10 meter over bekken som renner ned mot Sør-Kapervatnet i Sør-Kaperdalen.

Ånderdalen nasjonalparkstyre søker Miljødirektoratet om 50000,- som bidrag til å bygge en ny bro over bekken i Sør-Kaperdalen.

6.2 Forlenging og forsterking av broen over Ånderelva/utløpet av Åndervatnet.

(Inv 2 2025)

Etter tilbakemelding fra Fjelltjenesten er det behov å forlenge broen i sørenden med 10-15 meter. Det er i tillegg behov for å gjøre noe forsterkningsarbeid på den eksisterende brua for å gjøre den mer robust mot fremtidig klimaendringer med høyere vannføringer i perioder. DNT ruta Senja på langs krysser broen.

Ånderdalen nasjonalparkstyre søker Miljødirektoratet om 60000,- til finansiering av forlenging og forsterking av broen over Ånderelava.

(Inv 3 2024)

Vi har i 2025 valgt å søke Miljødirektoratet om tiltaksmidler til å ferdigstille rundløypen som en natursti. Vi har gitt naturstien navnet Maurstien og har fått produsert nye merkepinner med innbrent silhuett av en maur. Stolpene til naturstien (12 stk) er anskaffet og selve uttrekkkortene er ferdig utarbeide mhp tekst og grafisk design. Disse vil bli sendt til Miljødirektoratet (merkevareansvarlige) for godkjenning før disse blir trykket våren 2025. Rundløypen tar utgangspunkt fra endepunktet på den universelt utformede stien og går i en sløyfe opp til det etablerte utkikkspunktet og ned til besøkpunktet Álddovuopmi. Dette var tiltak som var satt opp som tiltak i 2024, men som nasjonalparkstyret valgte å utsette pga manglende ressurser til å ferdigstille dette. Nasjonalparkstyret har inngått en avtale

med Jann Oskar Granheim (naturveileder og grafiker) som prosjektleder for dette tiltaket i 2025. Når naturstien er ferdig etablert til nasjonalparkdagen i begynnelsen av juni 2025 markerer vi også at vi er ferdige med å etablere innfallsporten i Tranøybotn.

Eksempel på natursti fra Veltnesbu i Dividalen. Stolpe med skyvekort. Det planlegges en tilsvarende i tilknytning til innfallsporten til Ånderdalen.

Ånderdalen nasjonalparkstyre søker Miljødirektoratet om 50000,- som bidrag til å ferdigstille naturstien i 2025.

6.2.1 Kunnskapsgrunnlaget. Fortsatt bruk av besøkstelere

(Inv 4 2024)

Det er en viktig forutsetning for å drive en målrettet besøksforvaltning er at man har oppdatert kunnskap om bruk av nasjonalparken. Eksempler på dette:

- Overvåke utvikling av bruk over tid (antall brukere)
- Grunnlag for målretting av investeringer, eks forebygging av slitasje.
- Overvåke forholdet mellom antall brukere og effekter av bruk (slitasje mv.)
- Måle effekt av tiltak (tilrettelegging/kanalisering)
- Grunnlagsdata for ringvirkingsanalyser

Kunnskap om bruk bygges opp over tid og med en systematisk tilnærming. Metodene og teknologi for kartlegging av besøk/bruk er normalt delt i følgende;

Kvalitative undersøkelser: Brukerundersøkelser/intervjuer. Tar sikte på å kartlegge brukernes oppfattelse og meninger om områdene. F.eks. med hensyn til tilrettelegging. Gjennomføres normalt med 4-5 års mellomrom. Ble gjennomført i Ånderdalen nasjonalpark

2016. Reiselivskartlegging gjennomført 2017. Ønskelig å få gjennomført dette på nytt i 2025 når vi er ferdig med planlagte tiltak.

Kvantitative undersøkelser: Besøkstellerer. Har som mål å klargjøre hvor mange som bruker områdene og/eller fordeling av bruk geografisk. Kan gjøres ved gjennomgang av turbøker (usikre data), eller ved bruk av teknologiske løsninger som er tilpasse formålet (elektroniske persontellere).

I Ånderdalen nasjonalpark har det vært gjennomført flere år med telling av besøk ved innfallsporten i Tranøybotn og på stien opp mellom Tranøybotn og Åndervatnet. I forbindelse med innfallsport prosjektet ved Hyttekroa i Tranøybotn ser vi at vi fortsatt har behov for å telle besøkende som ferdes i randsonen til Ånderdalen. I tillegg så ønsker vi å se på effekten av de tilretteleggingene som er gjennomført og er under planlegging, fokuset vil være om dette påvirker besøkstallet og om vi når målene med kanalisering.

6.3 Startpunkt Kaperdalen

Øverst i Kaperdalen ved Bumannsvatnet er det etablert en parkeringsplass med skilting til Ånderdalen nasjonalpark. DNT-løypa Senja på langs krysser veien og går videre opp og inn i nasjonalparken ved Istind. Nasjonalparkstyret ønsker å etablere et startpunkt/informasjonspunkt i tilknytning til parkeringsplassen. Det er grunnlendt terreng med mye berg og sparsom med vegetasjon i området. Planen er å lage en 60 meter lang UU sti med meter bredde på ca. 1 m til et flatt parti hvor vi ønsker å etablere en rasteplass med 2 bord og benkesett. Arealet for rasteplassen blir ca. 50m². I tilknytning til rasteplassen ønsker vi å sette opp et stort portalskilt i cortenstål og en skråstilt informasjonstavle. Det var i utgangspunktet planlagt å gjennomføre dette tiltaket i 2024. Det er avklart tillatelse med grunneier (Statskog SF) og vei eier (Troms Fylkeskommune). Vi har vært i dialog med reinbeitedistriktet om utforming og plassering og de har tidligere gitt tilbakemelding om at slik tiltaket er planlagt, så hadde de ingen innvendinger mot tiltaket. Juni 2024 ble det gjennomført en ny befarings i området hvor både Senja kommune, Statskog, Troms Fylkeskommune og Sør-Senja reinbeitedistrikt deltok. Da gikk reinbeitedistriktet bort fra tidligere uttalelse om godkjenning av plassering og motsatte seg strekt de planene som var for Startpunktet. I dialog med Senja kommune ble vi anbefalt å vente med dette tiltaket i 2025 til man kunne gå mer i dialog med reinbeitedistriktet og vente til kommunen har fått vedtatt kommunedelplan for Friluftslivets ferdselsårer og en plan for besøksforvaltning i kommunen. Nasjonalparkstyret vil i november-desember 2024 få avklart om Senja kommune som nasjonalparkkommune tar over prosjekteieransvaret og utviklingen av et startpunkt i Kaperdalen.

Satt på vent

Ånderdalen nasjonalparkstyre vil ikke søke om tiltaksmidler til Startpunkt kaperdalen i 2025.

6.4 Startpunkt Olaheimen

(Inv 5 2025)

Senja på langs løypa (DNT-løype) går tvers gjennom nasjonalparken fra nord til sør. I sør er startpunktet/stopp punktet ved Olaheimen. Det er etablert avtale med grunneier om bruk av eksisterende parkeringsplass og at man kan sette opp turskilt og informasjonstavle i området. I 2025 ønsker nasjonalparkstyret å utbedre parkeringsplassen med å fylle på nytt topplag med grus, samt sette opp en informasjonstavle med hovedplakaten for Ånderdalen nasjonalpark. Dette er et mindre tiltak og basert på erfaringstall har vi budsjettert med en kostnad på kr 75000,-

Nasjonalparkstyret søker Miljødirektoratet om kr.75000,- som finansiering til oppgradering av startpunkt Olaheimen i 2025.

6.4 Rasteplass Åndervatnet øst

(Inv 6 2025)

Det har over tid blitt etablert en rasteplass på østsiden av Åndervatnet. Dette til tross for at oppsynet flere ganger har forsøkt å fjerne bålplasser og stokker som er brukt som benker. Nasjonalparkstyret har etablert bevaringsmål knyttet til «villbål» på østsiden av Åndervatnet. Vi ser at å etablere en fast bålplasse så vil vi kanskje unngå at de besøkende etablerer spredte bålplasser i området. Av den grunn ønsker vi å etablere en enkel rasteplass med bålgruve, og benker laget av furuplank rundt bålet. Fjelltjenesten vil få i oppdrag å transportere bjørkerasier til brensel ved bålplassen. Det vil også bli plasser en sagbukk med fastmontert båndsgag i vaier. Da vil vi kunne få effektmåling av tiltaket og se om andelen «villbål» avtar etter etableringen.

Nasjonalparkstyret søker Miljødirektoratet om kr.20000,- som finansiering til å etablere en enkel rasteplass på østsiden av Åndervatnet i 2025.

6.5 Innfallsport Gjeska

Det er behov for å få etablert en parkeringsplass i Gjeskebotn. Eksisterende parkering er ikke godkjent og er for liten og dette fører til farlige trafikale situasjoner og unødvendig slitasje. Nasjonalparkstyret har gjennomført befaring med Statens vegvesen, Senja kommune Midt-Troms friluftsråd og grunneiere. Det er funnet egnet område for parkeringsplassen og det foreligger planer for å utvikle dette som et statlig sikret friluftslivsområde og som en innfallsport til nasjonalparken.

Midt-Troms friluftsråd og Torsken kommune søkte i 2017 om at deler av randområdet til nasjonalparken i Gjeska skulle bli et statlig sikret friluftsområde. Dette ble innvilget og Torsken kommune og friluftsrådet fikk oppdraget med å få gjennomført sikringen av

området. Dette arbeidet har stoppet opp siden Torsken kommune ikke hadde kapasitet til å jobbe med dette. Senja kommune søkte om utsettelse og Miljødirektoratet innvilget en utsettelse av dette arbeidet til august 2020. Senja kommune ga melding til Miljødirektoratet i 2021 at de ikke klarte å gjennomføre sikring av friluftsområdet i Gjeska. Midlene ble sendt tilbake og tilbakemeldingen fra Senja kommune er at de vurderer å søke på nytt når de får satt av nok ressurser til å jobbe med dette. Senja kommune har ikke søkt Miljødirektoratet.

Ånderdalen vil ikke i 2025 søke om tiltaksmidler til prosjektet før Senja kommune og friluftsrådet har fått gjennomført prosessen med statlig sikring av området og at det er tatt inn i kommunalt planverk.

7 Skjøtselstiltak

Behov for skjøtselstiltak vil variere mellom år. I perioden 2013-2023 er det benyttet tiltaksmidler til å skifte ut en del eldre klopper og det er også lagt ut klopper i enkelte nye områder hvor det var i ferd med å bli vegetasjonsslitasje.

Behov for skjøtsel og vedlikehold vil normalt meldes inn fra feltapparatet og fra publikum løpende eller gjennom årsrapport utarbeidet av Fjelltjenesten, og den er lagt til grunn for utarbeidelsen av tiltaksplanen for 2025.

(Skjøtsel 1 2024). Styret er i prosess med å ruste opp stien mellom innfallsporten i Tranøybotn og Åndervatnet. Dette er lht. føringene gitt i besøksstrategien. Det gjenstår arbeid med omlegging av sti og kloppegging i området mellom Andre Velten og Åndervatnet (ca. 2 km). Det er gjort innkjøp av 500 meter med klopper som er fløyet inn høsten 2024. Det krever en god del personellressurser til å klopplagt og lagt om stien i dette området. Trolig vil to personer bruke to uker på dette arbeidet. Det er i 2024 kjøpt inn 200 nye merkepinner som skal brukes i merkingen av den nye traseen.

For å bli ferdig med dette arbeidet søker nasjonalparkstyret Miljødirektoratet om kr 150000,- i 2025.

(Skjøtsel 2 2025).

I forbindelse med etableringen av rundløypen i innfallsporten i Tranøybotn ønsker nasjonalparkstyret å prioritere å fortsette med å legge kokosmatter med furuflis på utvalgte stisegmenter for å gjøre den robust til å tåle ferdselen som kanaliseres dit. Dette har vist seg å fungere veldig bra og brukerne kanaliseres på den furuflis lagte stien uten at den utvides. Selve stien er ca. 2 km og vi har i perioden 2021-2024 lagt både kokosmatter med furuflis og enkelte stisegment er klopplagt.

I tillegg er det to partier hvor vi ønsker å bygge to trapper. Vi har definert dette som et skjøtselstiltak, men kan også defineres som et investeringstiltak som gjennomføres over flere år.

For 2025 er det behov for å legge ut furubark i stisegmenter på rundt 600 meter og bygge to trapper i tilknytning til rundløypen ved innfallsporten i Tranøybotn. Det er beregnet en kostnad på dette på kr. 80000,-

Arbeid med å legge furuflis på stien i rundløypen.

8 Forvaltning og organisasjonstiltak

8.1 Brukerkontakt

(Fvo 1 2025)

I forbindelse med arbeidet med forvaltningsplanen vil det komme frem hva som er behovet for samlet brukerkontakt i nasjonalparken. Forvaltningsplanen vil skissere hva som er nødvendig innsats for å møte fremtidige forvaltningsutfordringer i nasjonalparken. Vi anslår at det besøkstallet i Ånderdalen nasjonalpark ligger mellom 15000-20000 personer som bruker nasjonalparken i rekreasjonssammenheng, i hovedsak i sommerhalvåret, men også i økende andel om vinteren. I tillegg er det elgjakt og småviltjakt i nasjonalparken og en reindriftsenhet som har beiteområder i nasjonalparken. I de siste årene er det i snitt brukt noe i overkant av **100 timer** pr år i samlet brukerkontakt i ÅNP (50-60 timer oppsyn og 50-60 timer skjøtsel).

Med dagens ressurser er det klart at det er liten grad av brukerkontakt for oppsynet. Styret mener at det er behov for å øke tilstedeværelsen slik at oppsynet kan gi råd og veiledning. Lytte til brukere og registrere eventuelle ulovligheter eller uheldige effekter av bruk og annen status. Brukerkontakten bør kombineres med andre tiltak nevnt i denne tiltaksplanen. Dette vil være kostnadseffektivt og gi synergier inn mot de tiltak som denne planen legger opp til.

Sommeren 2023 og 2024 (medio juni- medio august) gjennomførte nasjonalparkstyret et forsøk med å ha naturveiledere ved besøkspunkt Álddovuopmi. Målsettingen var at naturveilederen skulle veilede og kanalisere de besøkende til de områdene som er tilrettelagt for besøk og på den måten styre ferdselen der det er ønskelig. Vi har fått gode tilbakemeldinger fra brukerne og reiselivsnæringen på naturveilederne. Vi ser også at naturveilederne som aktivt formidlere har i større grad klart å kanalisere ferdselen i ønskede områder. Vi ønsker å videreføre og utvikle konseptet med naturveiledere ved besøkspunktet i 2025.

For å ha naturveileder ved besøkspunktet i sommermånedene søker nasjonalparkstyret om kr 70000,- som et forvaltningstiltak. Dette blir søkt på post 1420.21 Drift av utvalg. Vi vil også søke å få dette samfinansiert med Senja kommune som nasjonalparkkommune.

8.2 Oppfølging av overvåkingsprogram - bevaringsmål

En oppdatert kunnskap om tilstanden til verneverdiene er en forutsetning for å forvalte nasjonalparken på en god måte. Prinsippet om kunnskapsbasert forvaltning er sterkt fokusert i naturmangfoldloven- og er mye bakgrunnen for etablering av forvaltningsknutepunkt.

Det er gjennomført kartlegginger av biologisk mangfold og kulturminner i nasjonalparken. I 2016 ble det gjennomført en kartlegging av landskap og geologisk mangfold i nasjonalparken. I 2017 ble det gjennomført en naturtypekartlegging (NiN) i utvalgte delområder i nasjonalparken. Kunnskapsgrunnlaget for biologisk mangfold, landskap og geologi vurderes som tilfredsstillende.

Økt ferdsel de siste årene har ført til økt slitasje på de mest brukte stiene i nasjonalparken. Nasjonalparkstyret har valgt ut overvåkingsområder knyttet til vegetasjonsskade på de mest brukte stiene. Høsten 2022 vedtok nasjonalparkstyret bevaringsmål for nasjonalparken. Stislitasje, søppel og toalett-papir/avføring i valgte segmenter er tatt med som bevaringsmål. Høsten 2023 ble slike overvåkingsfelt lagt ut i samarbeid mellom forvalter og lokalt SNO. Det gjenstår tre bevaringsmål for i de vestlige områdene av nasjonalparken og nasjonalparkstyret ønsker i 2025 å etablere disse i samarbeid med SNO/Fjelltjenesten

Naturoppsyn – Naturoppdrag

Naturoppdrag er miljøforvaltningens portal-nettløsning hvor forvaltningsmyndigheten legger inn behov for ulike forvaltningstiltak (tilsyn, skjøtsel og tiltak). Det skal også legges inn bevaringsmål i naturoppdrag med angitt frekvens på når bevaringsmålene skal kontrolleres og følges opp. Naturoppsynet kan også legge inn observasjoner som kan være nyttig for forvaltningsmyndigheten å få informasjon om.

Nasjonalparkstyret gjennomfører Planmøter med SNO/Fjelltjenesten og melder inn behov gjennom Naturoppdrag. SNO vil svare ut hva som kan bli gjennomført og eventuelt angi tidshorisont på dette.

Skjerm bilde Naturoppdrag 11.11.24

Behovstype	Behovskategori	Tittel	Vernemråde	Forvaltningsmyndighet	Ansvarlig	Utfører	Frist	Utført ↑	Status
Kartlegge og overvåke	Annet	Motorferdsel kontroll	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statens naturoppsyn	Ingen utfører	01.05.2025	Ikke utført	Ønskes utført >
Tilrettelegging	Sti / kanalisering	Omlagging av sti Gjeska-Sør-Kaperskaret	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statens naturoppsyn	Ingen utfører	10.09.2025	Ikke utført	Ønskes utført >
Tilrettelegging	Sti / kanalisering	Klopp Åndervatnet sør	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statskog Fjelltjenesten	Kjetil Letto	10.09.2025	Ikke utført	Planlagt >
Tilrettelegging	Rasteplass	Rasteplass Åndervatnet øst	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statskog Fjelltjenesten	Kjetil Letto	01.07.2025	Ikke utført	Planlagt >
Tilrettelegging	Verneski	Vedlikehold tilsyn verneski	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statens naturoppsyn	Kjetil Letto	11.11.2024	Ikke utført	Planlagt >
Kartlegge og overvåke	Ferdsel	Vurdere slitasje på stien opp til Kvænan	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statens naturoppsyn	Kjetil Letto	08.08.2024	Ikke utført	Planlagt >
Tilrettelegging	Innfallspor	Skjøtsel og tilrettelegging av rundløype	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statskog Fjelltjenesten	Kjetil Letto	10.07.2024	Ikke utført	Planlagt >
Tilrettelegging	Klopp	Legge klopp på fiskestien ved Anderelva	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statens naturoppsyn	Jim-Hugo Hansen	28.06.2024	Ikke utført	Avvist >
Besøk	Besøk annet	Brukerkontakt tilsyn	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statens naturoppsyn	Kjetil Letto	21.09.2024	Ikke utført	Planlagt >
Vedlikehold	Grensemerke	Grensemerking i tilknytning til utvidelsen i 2018 i området Gammelseter-Jøvika	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statens naturoppsyn	Kjetil Letto	20.09.2025	Ikke utført	Planlagt >

Tiltak- og skjøtselsplan 2025 Ånderdalen nasjonalpark

Tilrettelegging	Klopp	Fjerne rest av gamle klopper mellom Grunnvåg fjellet og nasjonalparkgrense ved Brattlia	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Mangler	Kjetil Letto	01.04.2025	Ikke utført	Planlagt	>
Tilrettelegging	Klopp	Klopplegging mellom Første Velten og Andre Velten	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statskog Fjelltjenesten	Kjetil Letto	01.07.2023	01.10.2023	Gjennomført	>
Tilrettelegging	Verneskiilt	Skifte ut gamle verneskiilt og sette opp nye	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Mangler	Kjetil Letto	01.11.2023	10.11.2023	Gjennomført	>
Besøk	Besøk tilsyn	Ulovlig motorferdsel	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statens naturoppsyn	Jim-Hugo Hansen	01.05.2024	08.03.2024	Gjennomført	>
Vedlikehold	Annet	Transport av ved til rasteplasser ved Første Velten og Åndervatnet	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statskog Fjelltjenesten	Kjetil Letto	30.04.2024	10.04.2024	Gjennomført	>
Besøk	Besøk annet	Besøkteller Ecovision matte	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statens naturoppsyn	Jim-Hugo Hansen	07.06.2024	04.06.2024	Gjennomført	>
Kartlegge og overvåke	Ferdsel	Kontroll og tilsyn ferdselstellere	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statens naturoppsyn	Jim-Hugo Hansen	23.06.2024	04.06.2024	Gjennomført	>
Artsuttak	Fremmed (flora)	Kartlegging av introdusert/planta gran og furu i Gjeska	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statens naturoppsyn	Jim-Hugo Hansen	21.09.2024	05.06.2024	Gjennomført	>
Kartlegge og overvåke	Ferdsel	Tilsyn sti og brukere ifbm laksefiske i Ånderelva	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Statens naturoppsyn	Kjetil Letto	01.08.2024	01.08.2024	Gjennomført	>
Tilrettelegging	Klopp	Omlagging av sti og legge nye klopper mellom Andre Velten og Åndervatnet	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark	Forvaltningsmyndighet	Kjetil Letto	10.09.2024	25.09.2024	Gjennomført	>

(Fvo 2 2025) BM kartlegging 2025

Det ble i 2023 gjennomført biologisk mangfold kartlegging med fokus på insekter, edderkoppdyr og sopp i nasjonalparken. Innsamlingen ble gjort i 5 utvalgte kartleggingsfelt. Kartleggingen ble gjennomført i samarbeid med Tromsø sopp og nyttevekstforening, Professor Jostein Kjærandsen ved Tromsø museum og biolog Kjell Mjøltnes. Kjell Mjøltnes fikk oppdraget med å sortere det innsamlede materialet av insekter og edderkoppdyr. Han vil artsbestemme det han har kompetanse til og videresender øvrig materiale til eksperter innenfor de ulike artsgruppene. Sommeren 2023 var varm og det ble innsamlet veldig mye materiale av insekter og edderkoppdyr.

Tilbakemeldingen fra biologene som har kartlagt er at de kunne ønske seg at det i 2025 ble arrangert en samling for biologer hvor målet er å registrere flest mulig arter innenfor en gitt tidsperiode (bioblitz). Man kunne ha spesielt fokus på å registrere rødlistede arter og spesialister innenfor de ulike artsgruppene kan dermed gå mer målrettet å lete etter rødlistede arter i nasjonalparken. Innsamlingen i 2023 av insekter ble gjennomført med stasjonære feller og de fanger mer uspesifikt. Nasjonalparkstyret vil søke å få til et samarbeid med Sabima om å få gjennomført en kartleggingssamling (bioblitz) sommeren 2025. Vi vil også omsøke Miljødirektoratet midler til denne kartleggingen.

Avsatte midler for 2023 strakk ikke til for å gå gjennom alt innsamlet materiale av insekter og edderkoppdyr. Nasjonalparkstyret vil for 2025 omsøke Miljødirektoratet for ytterligere midler til å få gått gjennom alt innsamlet materiale. Å kunne vise til kunnskap om trua og sårbare arter i forbindelse med forvaltning og formidling er viktig. Med en slik kartlegging vil vi få mer kunnskap og på den måten også bli bedre på formidling av verneverdiene i nasjonalparken. Foreløpige resultater viser at det ble innsamlet flere rødlistede insekter i nasjonalparken samt flere nye funn for Norge og trolig også nye arter for vitenskapen (ubeskrevne arter). Alle artsfunn blir rapportert i Artsobservasjoner (Artsdatabanken).

Nasjonalparkstyret søker Miljødirektoratet om kr 10000,- til å gå gjennom innsamlet materiale fra 2023 og til å få gjennomføre nye naturvitenskapelige kartlegginger i 2025. Dette blir søkt på post 1420.21

8.3 Informasjon

De siste årene har nasjonalparkstyret produsert hovedplakater for nasjonalparken, opplysningsplakater, temaplakater i tilknytning til innfallsporten i Tranøybotn samt varsoimplakater og mini plakater. I tillegg har vi i samarbeid med Senja turlag fått erstattet de gamle treskiltene (turskiltene) på Senja på langs løypa med tilknytningsstier. Senja turlag fikk midler til dette fra Troms og Finnmark fylkeskommune. Det gjenstår noe arbeid med å få produsert ferdig naturstien.

Sekretariatet har ansvaret for drift av nasjonalparkstyrets hjemmeside samt hjemmesiden for Ånderdalen nasjonalpark. I tillegg benyttes SoMe kanaler som instagram og Facebook som informasjonskanaler. Dette arbeidet vil utvikles videre i 2025 og prioriteres. Samarbeid med Senja kommune som nasjonalparkkommune, Visit Senja og Miljødirektoratet i bruk av SoMe er viktig fremover.

I 2024 fikk nasjonalparkstyret ferdig informasjonsbrosjyren som Miljødirektoratet hadde grafikere og tekstforfattere til å få utarbeidet. Nasjonalparkstyret bidro med bilder, noe tekst og generell informasjon om nasjonalparken. Miljødirektoratet tok kostnadene ved produksjon av ny nasjonalparkbrosjyre og disse har blitt distribuert ut i regionen av nasjonalparkstyret, Senja kommune og Visit Senjaregion. Det er kommet mange gode tilbakemeldinger på brosjyren. Det vil i 2025 trolig bli behov for å trykke opp nytt opplag, spesielt av den engelske brosjyren.

(Fvo 1 2025) Informasjonspunkt

Senja kommune og Visit Senja region har et pågående prosjekt med å etablere infohub/infopunkt på sentrale knutepunkt i Senja kommune. Ånderdalen nasjonalparkstyre ønsker å gå inn i dette samarbeidet da flere av de valgt infohub lokalitetene samsvarer med det som er definert som informasjonspunkt i besøksstrategien for Ånderdalen nasjonalpark. I 2025 ønsker vi prioritere Stonglandseidet og hurtigbåtterminalen på Finnsnes. Vi vil etablere et infopunkt bestående med infoplakat om Ånderdalen nasjonalpark, en Euro Board og brosjyreholdere. Alt vil bli produsert iht til designmanualen for Norges nasjonalparker.

Nasjonalparkstyret søker Miljødirektoratet om kr 20000,- til å få etablert informasjonspunkt på Stonglandseidet og Hurtigbåtterminalen på Finnsnes.

9 Driftstiltak

Det totale driftsbehovet er ikke endelig avklart. Dette er drøftet i innledende del av denne tiltaksplanen.

Hvert år forekommer det behov for utskiftninger og tiltak som følge av vinterskade og annen slitasje som flom o.l. Dersom en klopp ryker vil det være uheldig å vente ett helt budsjettår på gjennomføring av slike tiltak. Nasjonalparkstyret bør uansett ha en slik reparasjonspost (driftspost) tilgjengelig hvert år.

Det gis ikke nærmere beskrivelse av drift ut over det som finnes i tabellen og i innledende del av planen.

For driftstiltakene som gjennomføres årlig er det behov for helikopterløft. Kostnadsrammen for dette ligger mellom 50000-70000 kr for en dag med flyging.

Det meldes inn behov for midler for dekning av kostnader til Driftstiltak i 2025 med en stipulert kostnad på kr 270000,- Det tildelte grunnbeløpet for drift Ånderdalen nasjonalpark over post 1420.21 på kr. 75000,- dekker kun 28 % av det årlige driftsbehovet.

Nasjonalparkstyret vurderer at dette er en kostnadsramme som også vil være gjeldene som årlig behov for driftsmidler i årene fremover

10 Vedlegg

Vedlegg 1. Skjematisk utkast Tiltaksplan for Ånderdalen nasjonalpark 2021-2023 revidert med status pr november 2024.

Vedlegg 2. Miljødirektoratet, rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder – 2025

Norges nasjonalparker

Ånderdalen nasjonalpark kan beskrives som kontrastenes rike.

Ånderdalen nasjonalpark ligger på Senja og er vernet for å ivareta et mangfoldig nordnorsk kystlandskap. Fra de skogklede dalene på innersida til de høge og ville fjellene som møter storhavet i vest. Nasjonalparken er et viktig område for biologisk mangfold og har gamle kulturhistoriske spor som gjenspeiler bruken av området.

Kontaktinformasjon Ånderdalen nasjonalparkstyre

Telefon: + 47 48 15 22 90/ + 4777 64 22 20
E-post: fmtribi@fylkesmannen.no
Nett: <http://nasjonalparkstyre.no/Anderdalen/>
Post: Tranøyveien 1261, 9304 Vangsvik
Besøksadresse: Sážžá Senja naturhus og museum
Tranøyveien 1261, 9304 Vangsvik

Vedlegg 1

Vedtatt 10.5.23 Revidert med merknader på status 31.10.24

Tiltaksplan for Ånderdalen nasjonalpark 2021-2024: Tilrettelegging, informasjon, kartlegging og skjøtsel

NB! Tiltaksplanen revideres årlig, oppdatert plan legges ut på nasjonalparkstyrets hjemmeside.

Tiltaks- kategori	Kort beskrivelse av tiltaket	Finansiering og samarbeidspartnere (styret = nasjonalparkstyret)	Hvem gjennomfører tiltaket?	Gjennomførings- periode	Kostnads- overslag (kr)	Beskrivelse	Status
Forvaltningskuntepunkt Øverbotn - Sázzá Senja naturhus & museum							
Informasjon/ tilrettelegging	Opprette utvendig informasjonspunkt	Sázzá Senja naturhus & museum, Nasjonalparkstyret, Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Senja kommune og Midt-Troms museum	Styret og Statsforvalteren i Troms og Finnmark, engasjerte grafikere og entrepenører	2021	10000	Utvendig informasjonspunkt er en del av en plan med å utvikle naturhuset som et startpunkt for natur og kulturopplevelser i verneområder og på Senja generelt	Gjennomført
Informasjon	Jobbe videre med å få Sázzá Senja naturhus statlig autorisert som besøkscenter	Nasjonalparkstyret, Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Senja kommune, Midt-Troms museum, Statskog, Troms fylkeskommune, Sametinget, Visit Senja region	Styringsgruppe; Senja kommune, nasjonalparkstyret, Midt-Troms museum, Statskog, lokale og regionale politikere	2021		Vedtatt i Fellesnemnda for Senja kommune 4. desember 2017 om å stå som søker. Positive politisk vedtak i Troms fylkeskommune og Sametinget i 2019 om å støtte søknaden.. Søknad sendt Miljødir våren 2019. Svar fra Miljødir er at de ikke har åpnet opp for nye søknader om autorisasjon i 2019.	Pågående arbeid ledet av Senja kommune
Innfallsporter, startpunkt og informasjonspunkt utenfor parken							

Informasjon/ tilrettelegging	Innfallsport Tranøybotn	Styret, Senja kommune, Fylkesmannen i Troms og Finnmark og Statskog	Senja kommune, Troms og Finnmark fylkeskommune, styret og Fylkesmannen i Troms og Finnmark. Utførende entrepenører, grafisk designere	2021-2023	430850	Etablere startpunkt med informasjonsplakat Ånderdalen np og Vardnesmyra naturreservat. Langs stien vil det settes om 5 temaplakater med informasjon om naturverdier og kulturhistorie i parken. Det vil etableres et besøkspunkt med bål plass og en gamle og toalett etter ca 1 km Inags stien. Rundløype med utkikkspunkt Ånderdalen på Grunnvåg fjellet vil utvikles videre med stiskjøtsel. natursti og portalskilt. Det må også sette opp friluftstolett ved utkikkspunktet.	Gjennomført, kun natursti som gjenstår og som blir ferdigstil våren 2025
Informasjon/ tilrettelegging	Innfallsport Gjeska.	Senja kommune, Midt-Troms friluftsråd, nasjonalparkstyret, Sametinget, Troms fylkeskommune, Midt-Troms museum, Statens vegvesen, private bidragsytere	Senja kommune/Midt-Troms friluftsråd(prosjekteier/tiltak shaver) og nasjonalparkstyret. Utførende entrepenører, byggmestere, grafisk designere, arkitekter	2022-2023		Prosess med å få området statlig sikret som friluftslivområde. Eiendomsrever, ny parkeringsplass med toalett og rasteplass. Etablering av felles startpunkt for stiene inn i parken. Omlegging av stier og oppsett av informasjonsplakat og skiltpekere. Kulturminnemyndighetene vurderer å etablere kultursti i Gjeskebotn som en del av den helhetlige planen for området.	Satt på vent av nasjonalparkstyret. Senja kommune som eventuelt må fatte vedtak om etablering
Informasjon/ tilrettelegging	Startpunkt Olaheimen.	Styret, Senja kommune, Senja turlag	Styret, Fjelltjenesten/ utførende entrepenører	2024		Utbedring av parkeringsplass og oppsett av informasjonsplakat og skiltpekere	Ikke gjennomført
Informasjon/ tilrettelegging	Infopunkt/startpunkt Flakstadvåg	Styret, Senja kommune	Styret, Fjelltjenesten/ utførende entrepenører	2024		Sette opp informasjonsplakat om Ånderdalen nasjonalpark	Ikke gjennomført
Informasjon/ tilrettelegging	Startpunkt Kaperdalen	Styret, statens vegvesen, Senja turlag, Torsken kommune	Styret, statens vegvesen, Senja turlag, Senja kommune	2023	100000,-	Utvikle startpunkt med rasteplass og informasjonsplakat og skiltpekere (Senja på langs DNT-rute)	Gjennomført befaringer 2024 men pga uavklarte forhold satt på vent
TILTAK INNE I PARKEN OG I RANDSONEN							
Tilrettelegging/s kjøtsel	Klopplegging	Styret, Statskog SF	Fjelltjenesten	2021-2023	60000,-	Behov for å skifte ut noen partier med klopper fra Andre Velten og inn mot Ånderdatnet	Pågår og et større arbeid i 2025

Tilrettelegging/s kjøtsel	Omlegging av sti Andre Velten-Åndervatnet	Styret, Statskog SF, Senja Turlag	Fjelltjenesten	2022-2023	50000,-	Den etablerte stien mellom Tranøybotn og Åndervatnet ble etablert da det var et begrenset besøk i nasjonalparken og ble lagt i flere slitasjesvake områder. Økt besøk fører til utfordringer med økt slitasje. Styret i samråd med Fjelltjenesten har funnet en ny trase som vil tåle dagens besøkstall bedre med noe tilrettelegging. Omlegging av sti vil gjennomføres over flere år hvor man vil ta omlegging av delområder etter tur.	Valg av ny trase gjort 2024. Omlegging i 2025
Tilrettelegging/s kjøtsel	Omlegging av sti Stor Bunkevatnet-Finnskaret	Senja Turlag, Styret	Senja turlag og grendeutvalget på Rødsand	2021-2022		Senja på langløypa (DNT) går fra Finnskaret og ned på østsiden av Stor bunkevatnet. Stien er lagt feil og krysser mange myrer og fuktpartier. Området er befart med lokalkjente høsten 2020 og det er laget en plan for omlegging av stien som gjør den mer robust.	Gjennomført
Tilrettelegging/s kjøtsel	Barklegging av sti	Styret, Statskog SF	Fjelltjenesten	2021-2024	30000,-	Barklegging har vist seg å være effektiv kanalisering og forhindrer økt slitasje. Det vil legges bark på delområder på innfartstien mellom Grunnvåg fjellet og Første Velta samt på rundløypen på Grunnvåg fjellet.	Gjennomført men må inn i et driftsprogram
	Nymerking etter utvidelse i 2018	Jordskifterett, SNO,styret	Jordskifterett, SNO,styret	2023		Styret innhenter pris fra Jordskifteretten og melder dette til Miljødir som betaler ut dette etterskuddsvis	Ikke gjennomført. Plan å få dette gjennomført 2025
INFORMASJON OM PARKEN							
Informasjon	Ferdigstille besøksstrategi	Styret	Styret/forvalter	2023		Målsetning om å få ferdig og godkjent besøksstrategien våren 2021	
Informasjon	Ferdigstille forvaltningsplan	Styret	Styret/forvalter	2023		Målsetning om å få ferdig og godkjent forvaltningsplan høsten 2021	
Informasjon	Revidere brosjyre og informasjonsplakat	Miljødirektoratet, Styret	Forvalter, grafisk designer	2022-2023		Miljødir har utarbeidet en merkvaremanual hvor utforming av brosjyrer og plakater er beskrevet.	Gjennomført

Informasjon	Bok Ånderdalen nasjonalpark - Vardnesmyra naturreservat	Styret, Fylkesmannen i Troms og Finnmark, Tranøy kommune	Forvalter, saksbehandler ved Statsforvalteren i Troms og Finnmark, oppnevnt redaksjonsgruppe og grafisk designer	2023	100000,-	Jubileumsbok om Ånderdalen nasjonalpark og Vardnesmyra naturreservat.	Ikke gjennomført. Har vært møter i redaksjonsgruppa men det gjenstår å få inn mer stoff
Informasjon	Nasjonalparkdag	Styret, Midt-Troms friluftsråd, naturveileder naturhuset, Senja sameforening, Jeger og fiskeforening, Senja Turlag, Midt-Troms naturlag	Forvalter, Midt-Troms friluftsråd, naturveileder naturhuset, Senja sameforening, Jeger og fiskeforening	Årlig	8000,-	Samarbeid om nasjonalparkdag første fredag i juni. Skolene får dekket transportkostnader fra kommunen og nasjonalparkstyret stiller med materiell og mat.	Gjennomført i 2024. Dur transport gjør at styret må vurdere om dette kan videreføres.
Informasjon	Friluftscamp/infostand - Finnsnes i Fest	Styret, Midt-Troms friluftsråd, naturveileder naturhuset, Senja sameforening, Jeger og fiskeforening, Senja Turlag, Midt-Troms naturlag	Forvalter, Midt-Troms friluftsråd, naturveileder naturhuset, Senja sameforening, Jeger og fiskeforening, Senja Turlag, Midt-Troms naturlag	Årlig	10000,-	Felles stand ved Finnsnesvatnet om friluftslivmuligheter på Senja og i Midt-Troms generelt.	Ikke gjennomført pga konseptet med Finnsnes i Fest er lagt om.
Informasjon	Etablering av ny hjemmeside for nasjonalparken	Styret	Forvalter, grafisk designer	2022	90000,-	Utvikling av ny hjemmeside iht kravene i merkevaremanualen (Miljødir)	Gjennomført
Informasjon	Etablering av ny hjemmeside for nasjonalparkstyret	Styret, Miljødirektoratet	Forvalter	2022			Gjennomført
Informasjon	Guidekurs reiselivsbedrifter	Styret, Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Visit Senja region	Forvalter, Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Visit Senja region	Årlig	10000,-	Samarbeid mellom Fylkesmann, styret og Visit Senja region. Et innføringskurs og et kurs med befarig i verneområdet	Gjennomført Gjennomført
SKJØTSEL/OPPDYDDING							
Skjøtsel	Rydding av marin søppel i Selfjorden	Styret, Senja kommune, Grendeutvalgende i Flagstadvåg og Rødsand	Forvalter, Grendeutvalg, Senja kommune, Senja avfall, Fjelltjenetsen/SNO	Årlig		Senja kommune/Senja avfall omsøker midler	ikke gjennomført i 2023 og 2025 da Flakstadvåg laks har tatt på seg dette arbeidet.

Skjøtsel	Rydding av marin søppel i Gjeska, Kvænbuktene	Styret, Senja kommune	Forvalter, Senja kommune, Senja avfall, Fjelltjenesten/SNO	Årlig		Senja kommune/Senja avfall omsøker midler	Ikke gjennomført, men Senja kommune har plan for dette
Skjøtsel	Opprydding/skjøtsel av rasteplasser i parken.	Nasjonalparkstyret/Statsk og SF	Fjelltjenesten	Årlig	30000,-	Første Velta, to raste plasser ved Åndervatnet og bål plass ved Åndergammen	Gjennomført
Skjøtsel-driftstiltak	Vedkjøring	Styret, Statskog SF	Fjelltjenesten	Årlig	50000,-	Vedkjøring til rasteplasser, Ånderbu og Åndergammen	Gjennomført
Informasjon	Oppsett av verneskilt ved vernegrensen	Styret/SNO	Fjelltjenesten	2023		Oppsett av nye verneskilt der stier krysser vernegrensen ca 15 skilt. (Egen skiltplan). SNO har skilt på lager og vil sette opp disse.	Delvis gjennomført, gjenstår noen
Skjøtsel/tilrettelegging	Reparasjon og utskiftninger av tilretteleggingstiltak. Generelt	Styret, Senja Turlag, Tranøybot og omegn jff og Statskog SF	Senja turlag, Forvalter, Fjelltjenesten	Årlig	40000,-	Reparasjoner av eksisterende tilretteleggingstiltak. Stier, sikringer, vedlikehold/utskifting av skiltpekere. Årlig gjennomgang og vurdering av behov for re-merking langs Senja på langs ruta, øvrige merkede stier i parken	Delvis gjennomført men videre arbeid planlagt sommeren 2025
KARTLEGGING/OVERVÅKING							
Kartlegging	Kartlegging av rovfugllokalteter	Miljødir/SNO	SNO/Fjelltjenesten, forvalter	2023-2024		Dette er en del av oppsynstjenesten SNO/Fjelltjenesten gjennomfører.	
Kartlegging	Kulturminner	Styret, Troms fylkeskommune og Sametinget	Troms fylkeskommune og Sametinget	2022-2023	150000,-	Troms fylkeskommune og Sametinget er kulturminnemyndighet og kartleggere. Prosjekt hvor man vil gå gjennom kjent litteratur, gjennomføre kartstudier og velge ut områder som vurderes som potensielle områder for å finne kulturminner i nasjonalparken.	Ikke gjennomført pga ressursmangel hos TFK.
Kartlegging	Opprette navnesak på samiske stedsnavn i nasjonalparken	Styret, Sametinget	Sametinget	2022		Det er lite samiske navn kartfestet i Ånderdalen. Ved oppstart av forvaltningsplanen ga Sametinget innspill om at de ønsket mer bruk av samisk i forvaltningen av nasjonalparken.	Gjennomført

Kartlegging	Opprette prosjekt med å innhente lokale stedsnavn i nasjonalparken	Styret, Senja historielag	Styret, Senja historielag	2022	Det er relativt få stedsnavn i nasjonalparken. Målet er å få samlet inn så mange navn som mulig for å ta vare på ebn del av historien i nasjonalparken	Gjennomført
Kartlegging	Besøkstelling	Styret/SNO	SNO	2021-2024	Styret har behov til å vite besøkstallet inn i parken. Besøkstellerne er viktige for å se på effekter av gjennomførte tiltak, hvor for eksempel man ønsker å kanalisere ferdsel.	Gjennomført elektronisk telling (årlig) og spørreskjema i 2023.
Kartlegging- overvåking	Overvåking av slitasje på fem utvalgte stisegment	Styret/SNO	Fjelltjenesten/forvalter	Årlig	Nasjonalparkstyret har valgt ut overvåkingsområder knyttet til vegetasjonsskade på de mest brukte stiene. Dette arbeidet ønsker vi å videreføre i samarbeid med Fjelltjenesten og at dette inngår som en del av oppsynet de gjennomfører i nasjonalparken.	Gjennomføres og det er lagt ut bevaringsmål
Kartlegging- overvåking	Etablere bevaringsmål for nasjonalparken	Styret/forvalter	Forvalter	2023-2024	Det skal etableres bevaringsmål som skal legges inn i Natstat og som skal tas inn i arbeidet med forvaltningplanen	Delvis gjennomført
REINDRIFT						
Informasjon	Innarbeide informasjon om reindriften i informasjonen om parken	Styret, Sør-Senja reinbeitedistrikt	Forvalter, grafsik designer, naturveilder Naturhuset	2022	Spesielt informasjon om hensynsfull ferdsel i forbindelse med sårbare perioder og viktige beiteområder.	Gjennomført
	Dialogmøter	Styret, Reinbeitedistrikt 16	Styret og forvalter	Årlig		Gjennomført
	Avtale om motorferdsel	Styret, Reinbeitedistrikt 16	Styret og forvalter	2023	Få på plass flerårige tillatelser for reindriften om helikopterbruk	Gjennomført

Alle Statsforvaltere og verneområdestyrer

Trondheim, 07.11.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2024/8934

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Rammer og opplegg for statsforvalterne og verneområdestyrene - midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, samt SNO-ressurser i verneområder - 2025

Statsforvalteren kan i år innen 15. november sende inn et anslått totalbeløp for tiltaksmidler for 2025 (midler til naturrestaurering ikke inkludert) og på grunnlag av dette bli tildelt 25% av totalbeløpet allerede i tildelingsbrevet før jul. Elektronisk søknadssenter (ESS) skal som vanlig benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, og frist for innmelding i ESS er 10. januar 2025. Innmelding av behov for SNO-ressurs skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt.

Post 1420.31 – Tiltak i verneområder og naturrestaurering Nytt – statsforvaltere kan melde inn estimert totalbeløp innen 15. november 2024

Med referanse til oppfølging etter vårkonferansen for miljøverndirektørene og e-post fra Miljødirektoratet til embetene av 1. oktober, følger her informasjon om prøveordning for tidlig del-tildeling av tiltaksmidler. Prøveordningen gjelder kun for statsforvaltere og kommuner med delegert forvaltningsmyndighet. Ordningen gjelder ikke for restaureringstiltak over samme budsjettpost – her gjelder innmelding av behov for midler som før. Nasjonalpark- og verneområdestyrene skal melde inn og får behandlet sine behov for tiltaksmidler på samme måte som tidligere år.

For at statsforvalterne skal kunne starte opp forberedelser og tiltak som kan/bør ha oppstart tidlig på året i 2025, ønsker vi å tildele 25 % av innmeldt totalbehov allerede den 20. desember 2024, i tildelingsbrevet til statsforvalterne for 2025. Alle tiltak skal være i tråd med postformålet og strategien for bruk av midler til tiltak i verneområder. Vi ber om at statsforvalterne innen 15. november sender inn et realistisk anslag for totalbeløp for tiltaksmidler i 2025 – midler til naturrestaurering ikke inkludert. Anslaget sendes på e-post til post@miljodir.no og med kopi til vibeke.husby@miljodir.no

Nasjonalpark- og verneområdestyrene har i flere år meldt inn behov for midler til tiltak i ESS, på samme vis som statsforvalterne. De har på bakgrunn av innmeldingen fått en rammetildeling, med mulighet til å disponere midlene mellom innmeldte tiltak som er innenfor postformålet til kap./post 1420.31 i statsbudsjettet og er i tråd med strategien for bruk av midler til tiltak i verneområder. Vi legger nå opp til liknende prosedyre for statsforvalterne.

En ramme vil bli tildelt i februar 2025, på bakgrunn av hvilke tiltak som er godkjent/har fått status som OK i ESS. Dette vil gi en smidigere ordning for statsforvalterne og samtidig effektivisere arbeidet i direktoratet. Det vil ikke lenger være behov for å melde inn behov for omdisponering av tiltaksmidler, så lenge midlene benyttes på tiltak med status OK i ESS. Rapportering i ESS skal skje på slutten av året, på samme måte som før. Dette fordi vi trenger en nasjonal oversikt over bruken av tiltaksmidlene, med behov for å kunne ta ut nasjonale rapporter fra ESS til ulike formål. Naturoppdrag vil om ikke så lenge kunne gi ytterligere forenkling og effektivisering av oppgavene knyttet til både innmelding av behov for midler til tiltak og rapportering.

Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede prioriterte innmeldingen. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren.

De miljørettslige prinsippene

De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold. For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, skal forvaltningsmyndighetene synliggjøre vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Når en beslutning har utelukkende positiv effekt for naturmangfold, er det ikke nødvendig å bruke prinsippene. Vi ber om at det gis en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet ved utfylling av skjema i elektronisk søknadssenter og at eventuell utfyllende beskrivelse av vurderingene legges ved som vedlegg til tiltaket. Vurderingen etter prinsippene skal være forholdsmessig til tiltakets omfang og påvirkning på naturmangfoldet. I henhold til KLD sin veileder om naturmangfoldloven kapittel II, er det ikke nødvendig å henvise til hvert enkelt prinsipp, men vi ønsker at det kommer frem hvilke vurderinger som er gjort. Veilederen ligger på regjeringens nettsider [her](#) og Miljødirektoratets veiledning om miljørettsprinsippene finnes [her](#).

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur i økosystemer som våtmark, skog, fjell, kulturlandskap, åpent lavland, elver og innsjøer og marine naturtyper langs kysten, både innenfor og utenfor verneområdene. Restaurering er nødvendig for å stoppe tapet av naturmangfold og under dette virkninger av klimaendringene. Midlene skal benyttes til å gjennomføre restaureringstiltak, blant annet med grunnlag i *Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)*. Statsforvalteren i Oslo og Viken og Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler fra post 1420.21 til styrket kapasitet hos Statsforvalterne knyttet til oppgaver på naturrestaurering. Vi gjør oppmerksom på at midlene til å styrke kapasiteten er begrenset.

Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder som er av et visst omfang, meldes inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Hvis tiltaket har mer karakter av skjøtsel, meldes det inn i skjemaet for *Tiltak i verneområder*.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes og bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Prioriteringene i strategien skal også følges ved innmelding av tiltak. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og andre verneområder i sjø.

Alle innmeldte tiltak skal i tillegg til verneformålet være i tråd med godkjent forvaltnings- eller skjøtelsesplan, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter. Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadsskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Pågående skjøtselstiltak

Statsforvalteren kan for 2025 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtselstiltak (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Tiltak der SNO er økonomisk ansvarlig, meldes inn som enkelttiltak i ESS, og ikke som del av en ramme.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkerose og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til

slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes. Ved minkbekjempelse kan fellingsinstruksen kun tas i bruk av tjenesteytere som har kontrakt med SNO.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Områder som har eller tåler mye besøk, områder som har særlig sårbare naturverdier (med behov for kanalisering av ferdsel), samt bynære områder skal prioriteres ved utarbeidelse av besøksstrategier. Behov for midler til informasjonstiltak i slike prioriterte områder meldes inn via ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag til informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Statsforvalteren kan for 2025 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Informasjonstiltak som SNO skal være økonomisk ansvarlig for, meldes inn som enkelttiltak i ESS.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger. Antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Vi har tidligere hatt en avtale for leveranse av verneskilt, underskilt og skiltstenger, men den har gått ut. Vi skal i gang med anskaffelse av ny avtale. Inntil videre er det fortsatt mulig å bestille hos Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>. Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

Innmeldinger av andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren".

Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan *ikke* dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS, i skjemaet *Behovsinnmelding statsforvalteren*.

Vi trenger å vite hva som er effekten av tiltak som settes inn, og det er derfor viktig med effektmåling av tiltak. Vi oppfordrer derfor forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i Naturoppdrag.

Ferdsestellere

Vi har frem til nå hatt et opplegg for ferdselstellere i verneområder der Miljødirektoratet besitter tellere, som fordeles til forvaltningsmyndighetene basert på behovsinnmelding. SNO lokalt har bistått med oppsetting og drift, samt ajourføring av databasen.

Erfaringene med dagens opplegg for ferdselstellere viser imidlertid at SNO bruker uforholdsmessig mye tid på oppfølging av tellere, og det er behov for å redusere SNO-bidraget grunnet begrensede ressurser. Dette betyr at forvaltningsmyndighetene kan forvente mindre SNO-bistand til tellere i felt. Vi er i ferd med å avklare opplegg for 2025, og vil komme med informasjon når dette er avklart.

For 2025 meldes behov for Miljødirektoratets elektroniske ferdselstellere inn i ESS som før. Det skal meldes inn både behov for å kunne beholde tellere som allerede er i bruk og behov for nye tellere. I kostnadsfeltet skrives kr. 1. Det er ikke ønskelig at forvaltningsmyndighetene kjøper inn tellere selv ved bruk av tiltaksmidler.

Marint søppel

Det fins en egen tilskuddspost for tilskudd til tiltak mot marin forurensning (post 1420.71). Statsforvalteren kan oppfordre frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser, private bedrifter, selvstendige kommunale og interkommunale selskaper og samarbeidsorganer til å søke midler fra denne posten for å få til et samarbeid om rydding innenfor de kystnære verneområdene. Opprydding av avfall langs elver, vann og innsjøer er også omfattet av ordningen. Behov for midler til mindre tiltak knyttet til rydding av marint søppel i verneområder kan meldes inn i ESS, i skjemaet *Tiltak i verneområder*.

Planlegging av verneområdearbeidet

Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats, gjennomføring av oppdrag og oppfølging av bevaringsmål som SNO har ansvar for. Forvaltningsmyndigheten og naturoppsynet skal

bruke Naturoppdrag, både i planlegging og gjennomføring av oppdrag i verneområdene.

Hovedpunkter i samhandlingen (se også tabell under):

- I tillegg til å bruke Naturoppdrag aktivt gjennom året, skal de årlige planleggingsmøtene omhandle verneområdearbeidet og være en arena for samhandling om utfordringer og prioriteringer kommende år
- Planleggingsmøtene mellom SNO og forvaltningsmyndighetene skal gjennomføres mellom 15. november og 15. desember. På forhånd bør det ha vært gjennomført formøter mellom saksbehandler hos forvaltningsmyndigheten og lokalt SNO hvor man går mer detaljert gjennom rapportering og nye fremtidige oppdrag
- Forslag til oppdrag for kommende år skal legges inn av forvaltningsmyndigheten i Naturoppdrag senest 1 uke før planleggingsmøtet. Forvaltningsmyndigheten kan også legge inn oppdrag ved behov gjennom året
- Alle oppdrag som er utført inneværende år skal være godt og tilstrekkelig dokumentert i Naturoppdrag av utføreren senest en uke før planleggingsmøtet. Dette gjelder også tiltak knyttet til Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025) og eventuelle andre oppgaver knyttet til restaurering av natur
- Endelig frist for innlegging av oppdrag for kommende år, er 10. januar.
- Ved innlegging av oppdrag i Naturoppdrag hvor SNO settes som ansvarlig, skal det som utfører settes inn navnet på *Naturoppsyn* som er oppgitt i Naturoppdrag. Alle verneområdene skal ha et SNO-navn som *Naturoppsyn*. Hvis det ikke ligger inne Naturoppsyn, lar en utfører stå tom
- SNO vil etter 10. januar ta endelig stilling til om oppdraget kan tas eller skal avvises. Hvis oppdraget tas, blir det vurdert om utfører skal endres eller ikke. Eventuell endring gjøres av SNO lokalt som del av egen planlegging
- Endelig frist for avklaring av oppdrag, settes til 15. mars, men det skal tilstrebes å ha dette klart så tidlig som mulig
- Forvaltningsmyndighetene har hovedansvar for behov og oppdrag, mens SNO bruker observasjon, med eller uten krav til oppfølging, samt installasjon for å registrere det som oppdages/registreres i felt. Forvaltningsmyndigheten må deretter vurdere om det skal genereres behov eller oppdrag utfra SNO sine innlagte observasjoner og installasjoner.

SNO er selv ansvarlig for å planlegge og prioritere og er økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av egne tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er allikevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år. Det jobbes med å få på plass en egen funksjon i Naturoppdrag, hvor forvaltningsmyndigheten i samråd med SNO må legge inn ønsket tilsynsfrekvens for alle verneområder. I dag har mange embeter en egen plan for dette, og inntil den nye funksjonen i Naturoppdrag blir tilgjengelig, må

denne planen brukes. Ordinært tilsyn i verneområdene skal ikke legges som oppdrag i Naturoppdrag.

Oppdrag knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de eventuelt legges inn som oppdrag til SNO.

Tabelloversikt over viktige frister og gjøremål.

Hva skal gjøres?	Hvem gjør det?	Når skal det gjøres?	Kommentar.
Formøter	Forvaltningsmyndighet og lokalt SNO	Senest en uke før planleggingsmøtet	Gjennomgang av gjennomførte og kommende oppdrag. Forvaltningsmyndighet arrangerer
Opprett forslag til kommende års oppdrag i Naturoppdrag	Forvaltningsmyndighet	Senest en uke før planleggingsmøtet	
Dokumenter alle oppdrag utført inneværende år i Naturoppdrag	Utfører	Senest en uke før planleggingsmøtet	Også tiltak knyttet til "Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)" og andre naturrestaureringsoppgaver. Om utfører ikke har tilgang til Naturoppdrag skal ansvarlig dokumentere oppdraget
Planleggingsmøter	Forvaltningsmyndighet og lokalt SNO	15. november til 15. desember	Forvaltningsmyndighet arrangerer
Opprett alle oppdrag for kommende år i Naturoppdrag	Forvaltningsmyndighet	Senest 10. januar	Oppdrag til SNO skal være knyttet til en utfører
Siste frist for å avvise oppdrag i Naturoppdrag	Lokalt SNO	Senest 15. mars	Avviste oppdrag skal ha " <i>Ingen utfører</i> ". Godtatte oppdrag skal ha riktig <i>Utfører</i>

Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Midler til tiltak i verneområder* og *Midler til naturrestaurering* fra og med 20. november 2024.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Det ligger to ulike skjemaer i ESS for innmelding av behov for midler til tiltak på post 1420.31 – ett for *Midler til tiltak i verneområder* og ett for *Midler til naturrestaurering*. Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering i ett av skjemaene.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Ethvert tiltak som meldes inn skal kun ha én økonomisk ansvarlig.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2025. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger senere på året, meldes behov inn på e-post til:

Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet

Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler i ESS og behov for SNO-ressurs (som utfører) i Naturoppdrag, er **10. januar 2025**.

Elektronisk søknadssenter <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>
Naturoppdrag: <https://naturoppdrag.miljodirektoratet.no/>

Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2025, økonomirapportering pr 1. november og endelig årsrapport pr. 31. des. 2025. Samtidig med endelig årsrapportering skal det også rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31. Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Planlagte tiltak som ikke blir realisert, rapporteres fortløpende til Miljødirektoratet, se mailadresser over. Det kan da frigjøres tiltaksmidler som kan komme andre verneområder til gode.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Statens naturoppsyn

Vedlegg:
Strategi for bruk av tiltaksmidler 2020-2025

Kopi til: Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, 2020-2025

Innledning

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Regjeringen ferdigstilte i 2019 Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, og ett av tiltakene i planen er å oppdatere strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder innen 2021. Ifølge tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2019 skal "Styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene og oppfølging av handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene" prioriteres. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene kan forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder nå ta ekstra hensyn til klimaeffekter i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Tiltaksposten – Statsbudsjettets kap./post 1420.31

Det overordnede målet for forvaltning av verneområder er å ivareta verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområde, gir viktige formelle rammer for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres. Størrelsen på tiltaksposten avsettes i hvert års statsbudsjett og har i de siste årene økt. I statsbudsjettet for 2019 (Prop.1S (2018-2019) står følgende:

"Midlane går til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiene, inkludert utgreiingar som er naudsynte før tiltak, informasjonstiltak og skjøtels- og tilretteleggingstiltak. Tilretteleggingstiltaka omfattar opparbeiding av stigar, klopping og merking for å betre tilgjenge i verneområda og samstundes styre ferdsla i og rundt sårbar natur i verneområda. Midlane nyttast òg til informasjonstiltak i alle typar av verneområde i samband med ny merkevarer for Noregs nasjonalparker og til utarbeiding av besøksstrategiar for nasjonalparker og andre verneområde med store besøkstal eller særskilde utfordringar. Alle tiltak skal vere i tråd med godkjent forvaltings-/skjøtelsplan for verneområda og andre relevante styringsdokument."

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l.) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsplaner, overvåking og

utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter.

Forutsetning for tildeling av midler

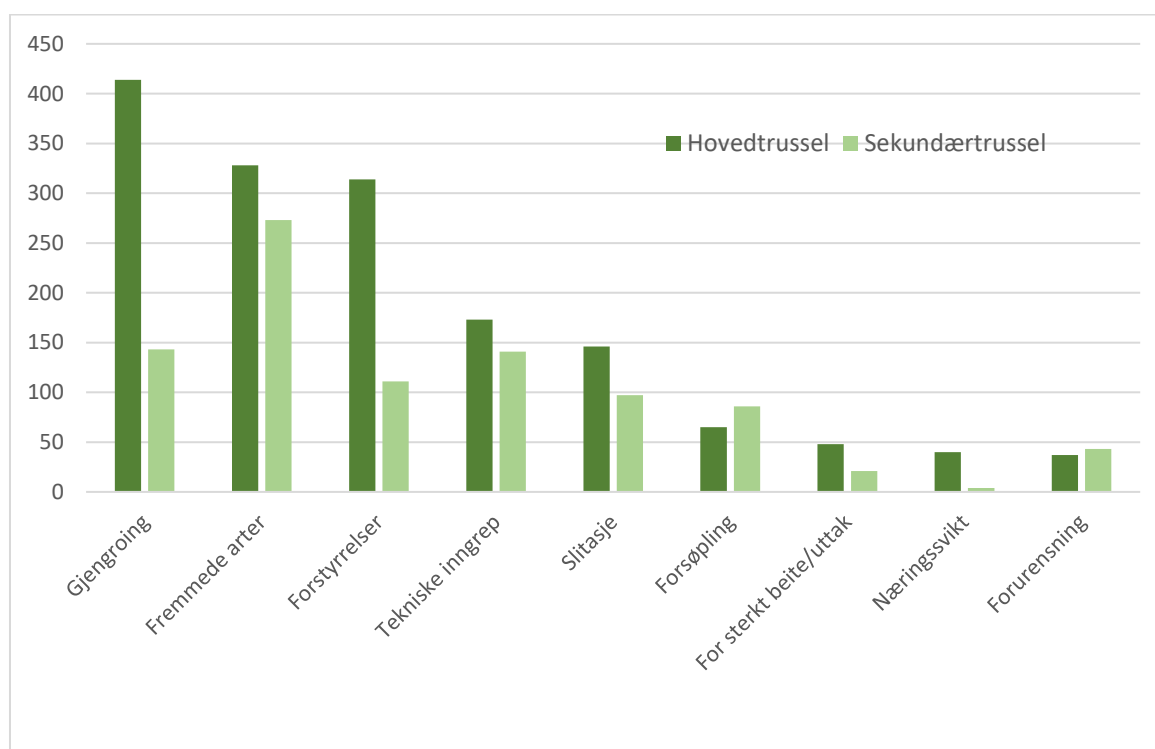
Tiltak skal være forankret i en skjøtts- eller forvaltningsplan, en besøksstrategi for området eller andre relevante styringsdokumenter.

I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart.

I Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene er det presisert at "For større installasjoner som fugletårn mv. er det krav om en betydelig samfinansiering fra andre for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforholdet og vedlikeholdsansvaret avklares på forhånd."

Prioriteringer ved bruk av midler til tiltak i verneområder

Klima – og miljødepartementet har bedt om en styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene. Bedring av tilstanden i verneområder, slik at antall truede verneområder reduseres, vil derfor ha fokus. De største negative påvirkningsfaktorene er gjengroing, fremmede arter, forstyrrelse av dyrelivet, tekniske inngrep og slitasje på vegetasjon, figur 1.

Figur 1. Trusselfaktorer i verneområder pr 31.12.2017

Ved fordeling av midler til skjøtsel og besøksforvaltning, skal tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstanden og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer prioriteres.

Etablerte skjøtselstiltak i naturtyper som krever kontinuerlig skjøtsel for å opprettholde god tilstand (løpende

skjøtsel), skal prioriteres høyere enn nye, større prosjekter. Det finnes likevel tilfeller der strakstiltak bør prioriteres. Dette gjelder f.eks. der det oppdages nye forekomster av fremmede arter med stort spredningspotensiale og der trua arter eller naturtyper står i fare for å gå tapt. Et annet eksempel kan være sikkerhetstiltak knyttet til besøksforvaltningen.

I verneområder der verneformålet trues av manglende skjøtselstiltak, og der det er behov for oppstart av tiltak umiddelbart, vil slike tiltak prioriteres foran besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet. Tiltak for å styrke besøksforvaltningen kan eventuelt gå parallelt med nødvendige skjøtselstiltak.

Et delmål med budsjettposten er å tilrettelegge for de besøkende med informasjon i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker. I enkelte verneområder er det ikke ønskelig med økt ferdsel av hensyn til verneverdiene. I slike områder er likevel god, oppdatert informasjon i tråd med merkevaren viktig.

Målet med forvaltningen av verneområdene er å redusere truslene mot verneverdiene og å ønske folk velkommen inn for gode naturopplevelser.

Strategien vår for å nå dette målet, vil være å prioritere tiltak som innretter seg mot en bedret tilstand i verneområdene. Dette vil være tiltak som innrettes mot trusselfaktorene for de aktuelle områdene, og slike tiltak kan være både skjøtselstiltak og tilretteleggingstiltak. For å sikre en god opplevelse for besøkende, vil vi følge opp tiltak som er fremmet i besøksstrategier, og inkludert er bruk av merkevaren Norges nasjonalparker.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsar-områder og truede naturtyper prioriteres høyest blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Finansiering av større tilretteleggingstiltak

Midler til opprettelse av installasjoner som informasjonspunkt, toalettbygg og parkeringsplasser i tilknytning til verneområder, må være forankret i en godkjent besøksstrategi for å kunne bli prioritert. Tiltaksmidler kan brukes til (primært å delfinansiere) gjennomføring av denne typen tilrettelegging, og søknader til slike anlegg skal være godt begrunnet med bl.a. informasjon om besøkstall og eksisterende bruk av området.

Tilrettelegging etter universell utforming i verneområder

Universell utforming av stier innebærer krav til dekke, terrengutforming og bredde som vanskeliggjør denne typen tiltak i verneområder. I verneforskriftene er det et generelt forbud mot tyngre tekniske inngrep, og de har som den klare hovedregel ikke dispensasjonsbestemmelser som hjemler universell tilrettelegging i verneområdet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48 første ledd, første alternativ, vil sjelden kunne anvendes da universell utforming medfører terrenginngrep som strider mot verneformålet og påvirker verneverdiene. Hvorvidt et omsøkt tiltak er i konflikt med forskriften må vurderes i det enkelte tilfellet.

Utenfor verneområdet, i tilknytning til innfallsporter eller startpunkt, kan det i enkelte tilfeller være aktuelt å etablere tilretteleggingstiltak med universell utforming. Også utenfor verneområder bør forvaltningsmyndighet være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

På denne bakgrunnen vil det være høy terskel for tildeling av midler utover det som kan defineres som "enkel tilrettelegging" i verneområder.

Kulturminner i verneområder

Kulturminner er en del av verneformålet i de aller fleste nasjonalparker og i enkelte andre verneområder. Ansvar for oppfølging og ivaretagelse av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene. Det er egne poster på statsbudsjettet for forvaltning av kulturminner, og tiltaksmidler prioriteres vanligvis ikke til dette formålet. Skjøtsel av enkelte kulturminner, slik som steingjerder, gravrøyser og fangstsystemer, kan likevel vurderes prioritert for samfinansiering med kulturminnemyndigheten. Eksempler på tiltak som *ikke* finansieres av tiltaksmidler eller driftsmidler er vedlikehold av bygninger i verneområder. Ansvar for finansiering av vedlikehold og drift av bygninger ligger hos eier.

Arkivsaksnr: 2024/11036-3

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 06.11.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	25/24	13.11.2024

Søknad om tillatelse til motorisert ferdsel/lavtflyging/landing med helikopter i Ånderdalen nasjonalpark i forbindelse med elgmerking - NINA

Forvalters innstilling

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 første ledd og første alternativ gir Ånderdalen nasjonalparkstyre Norsk institutt for naturforskning (NINA) med prosjektleder Christer M. Roaldsen som ansvarlig dispensasjon til lavtflyging og landing i Ånderdalen nasjonalpark i forbindelse med elgmerking.

Dispensasjonen gjelder for perioden 1.2.2024 – 31.3.2024.

Vilkår for dispensasjonen:

- Dispensasjonen gjelder for lavtflyging og landing med helikopter for merking av elg i forbindelse med prosjektet "Klima og mellomartskonkurranse som forklaringsfaktorer for hjortedyrs arealbruk, beiteøkologi og kondisjon"
- Lavtflyging og landing i nasjonalparken skal forsøkes å unngås. Landing med helikopter i nasjonalparken må skje på steder og på en slik måte at det ikke skader verneverdiene, bla. landing på frossen, snødekt mark med tanke på markas bæreevne, og slik at vegetasjon ikke blir skadet pga lufttrykk ved landing
- Helikopterflyging og landing må ta hensyn til hekkelokaliteter for dagrovfugler. For kongeørn og jaktfalk skal helikopterflyging og landing ikke skje nærmere enn 1000 meter fra hekkelokalitetene, mens det for hønsehauk og vandrefalk skal helikopterflyging og landing ikke skje nærmere enn 500 meter fra hekkelokalitetene.
- All motorisert ferdsel skal foregå aktsomt og hensynsfullt slik at det ikke skader og forstyrrer mennesker eller miljø. Feltaktivitet på helligdager, skoleferier og helgedager skal så langt det er mulig unngås.
- Dersom det oppstår skade i nasjonalparken ved arbeid det er gitt tillatelse til i denne dispensasjonen, kan Ånderdalen nasjonalparkstyre pålegge retting.
- Denne tillatelsen må medbringes i felt i tilfelle kontroll.

Vi gjør oppmerksom på at dette vedtaket er fattet i medhold med naturmangfoldloven. Søker har selv ansvar for i tillegg å innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser og å gjøre nødvendige avklaringer. Dette gjelder blant annet dispensasjon etter motorferdselloven fra Senja kommune, tillatelse fra grunneiere, og tillatelse fra Mattilsynet og Miljødirektoratet for innfangning og merking av dyr. Søker må selv søke Statsforvalteren i Troms og Finnmark om å få tilgang til database for sensitive arter.

Ånderdalen nasjonalpark ligger innenfor beiteområdet til Sør-Senja reinbeitedistrikt. Senvinteren kan være en krevende tid for reinsdyr og vi oppfordrer derfor til å ta kontakt med distriktet i god tid før dere begynner helikopterflygingen.

Klagerett

Nasjonalparkstyrets vedtak kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. Forvaltningsloven §28 og 29. Klagens skal være skriftlig og begrunnet, og skal sendes via nasjonalparkstyrets adresse under, jf. Forvaltningsloven § 32.

Ånderdalen nasjonalparkstyre
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Saksopplysninger

Norsk institutt for naturforskning (NINA) har i forbindelse med prosjektet «*Klima og mellomartskonkurransen som forklaringsfaktorer for hjortedyrs arealbruk, beiteøkologi og kondisjon*» sendt søknad til Ånderdalen nasjonalparkstyre om tillatelse til motorisert ferdse/lavtflyging/landing med helikopter i Ånderdalen nasjonalpark i forbindelse med elgmerking for planlagt arbeid vinteren 2025.

Det søkes om tillatelse til lavtflyging og landing med helikopter i Ånderdalen nasjonalpark. NINA skriver i søknaden at lavtflyging og landing i nasjonalparken vil generelt bli forsøkt unngått, men påpeker at merkeaktiviteten er styrt av hvor elgen faktisk står når arbeidet pågår, og at de er avhengige av å effektivt kunne følge opp dyr som blir påskutt med bedøvelses pil utenfor nasjonalparken, men som rekker å gå inn i nasjonalparken, før det er fullt ut bedøvd.

Formålet med prosjektet er å undersøke sentrale problemstillinger knyttet til forvaltningen av elg i regionen Midt-Troms. Prosjektet startet opp i 2024 og det ble gitt en dispensasjon fra nasjonalparkstyret for planlagt merking i 2024. Det ble ikke merket elg i nasjonalparken i 2024, men i randsonen (Tranøybotn) ble det merket to elg med sendere. De merkete dyrenes bevegelser vil kunne følges på NINAs nettsted «dyreposisjoner.no».

Lokalisering av elgene og immobiliseringen vil utføres vha. helikopter og håndtering av elgene vil bli utført av veterinær og nødvendig feltmannskap. Arbeidet ønskes utført i perioden 2.1.2025 – 31.3.2025, og vil normalt være gjennomført i løpet av en ukes tid. Eksakt tidspunkt vil være gitt av snø- og værforhold og når NINA har tilgang til kvalifisert personell som de angir å være februar/mars.

Lovhjemmel

Ånderdalen nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Ånderdalen nasjonalpark. Ånderdalen nasjonalpark ble opprettet 6. februar 1970. Formålet (2§) med vernet er å:

- Å bevare et stort og tilnærmet urørt naturområde med opprinnelig furuskog, bjørkeskog og et fjell- og fjordlandskap for ytre deler av Troms. Landskapet og naturmiljøet med dyre- og plantelivet skal bevares.
- Å bevare et naturområde med samiske og andre kulturminner.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift, naturopplevelse og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark ligger på www.lovdata.no.

Naturmangfoldloven (nml.) trådte i kraft 1. juli 2009. Det skal fremgå av enhver beslutning som fattes ved utøving av offentlig myndighet hvordan prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 -12 er vurdert, jf. nml. § 7 i loven. I nml. § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet.

Virkinger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. nml. § 10. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-varprinsippet legges til grunn, jf. nml. § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag.

Etter § 11 er det tiltakshaver av det omsøkte tiltaket som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. I tillegg skal det etter § 12 tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikker og lokalisering av tiltaket som ut fra en samlet vurdering av den tidligere, nåværende og fremtidige bruken av naturmangfoldet gir det samfunnsmessige beste resultatet.

Verneforskriften for Ånderdalen nasjonalparken sier at motorferdsel er forbudt på land og i ferskvann, og i lufta under 300 meter, herunder landing med luftfartøy jf. § 6.1. I § 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, og i § 6.3 åpnes det for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til en del formål. Det åpnes derimot ikke for å kunne tillate lavtflyging og landing med helikopter for å gjennomføre elgkartlegging. Saken må derfor behandles etter § 48 i naturmangfoldloven, da ikke verneforskriften åpner for denne type aktivitet.

I verneforskrifter etter naturvernloven, herunder verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark, er det en generell dispensasjonsbestemmelse for vitenskapelige undersøkelser, denne bestemmelsen er ikke videreført i nml. Alle eksisterende verneforskrifter etter naturvernloven skal fortsatt gjelde, jamfør nml. § 77. Likevel gjelder nml. § 48 i stedet for den generelle dispensasjonsbestemmelsen i gjeldende verneforskrifter. Dette innebærer at forvaltningsmyndigheten etter nml. § 48 kan gjøre unntak fra verneforskriften, dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig jf. punkt 7.6, dispensasjon for «vitenskapelige undersøkelser» i rundskrivet «Forvaltning av verneforskrifter». I

rundskrevet heter det at forvaltningsmyndigheten alltid skal vurdere nytten av et forskningsprosjekt opp mot omfanget av eventuelle inngrep eller tiltak og de ulemper forskningen ellers medfører. Det er først og fremst aktuelt å gi dispensasjon til tiltak når det er nødvendig for forskning. Forskningsaktiviteter som ikke trenger å lokaliseres til et verneområde bør imidlertid kanaliseres utenfor verneområdet. Videre heter det at det vitenskapelige motivet bak vernet vil kunne begrunne en mer lempelig eller kurant dispensasjonspraksis når det ikke er tale om etablering av fast anlegg eller terrenginngrep i verneområdene. Tiltak som bidrar til å fremme verneverdiene bør det som regel gis dispensasjon til, da slik bruk kan betraktes som et ledd i forvaltningen som utøves for å bevare verneverdiene.

Vurdering

Det er ingen unntaksbestemmelse i verneforskriften for lavtflyging og landing med helikopter i forbindelse med denne type aktivitet. Det betyr at søknaden må behandles etter § 48 i naturmangfoldloven. Naturmangfoldloven § 48 skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Verneformålet er å bevare et stort og tilnærmet urørt naturområde med opprinnelig furuskog, bjørkeskog og et fjell- og fjordlandskap for ytre deler av Troms. Landskapet og naturmiljøet med dyre- og plantelivet skal bevares. Ånderdalen nasjonalpark er leve- og yngleområde for en rekke trua og sårbare arter. Dyrelivet er freda mot unødvendig forstyrrelse av alle slag, jf. nml. §§ 9 og 10. Det kan oppstå tilfeller hvor også lovlig ferdsel kan være til skade for viltet, vegetasjon eller kulturminner. Ferdsel skal ikke være til hinder for en eventuell oppbygging eller reetablering av sårbare arter. I følge nml. § 5 skal artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt. Man må derfor ta vare på artenes økologiske funksjonsområder. Det generelle motorferdselsforbudet er innført for å skjerme dyre-, plantelivet, og terrenget for forstyrrelser og kjøreskader. For at forbudet skal ha sin tilsiktede virkning er det viktig at dette håndheves restriktivt.

Ånderdalen nasjonalparkstyre skal begrense motorisert ferdsel i Ånderdalen nasjonalpark til et lavt nivå som mulig, men vil i enkelte tilfeller vurdere muligheten for å gi en dispensasjon for motorferdsel hvis hensikten er å øke kunnskapen om verneområdet som kan bidra til en bedre forvaltning. Vi vet, jf. nml. § 8, at helikopterflyging og landing vil medføre en god del støy med forstyrrende effekt. I formålsparagrafen står det at vernet skal sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander, jf. verneforskriften § 2. Ved utøvelse av aktivitet i nasjonalparken bør det vises hensyn til de arter som til enhver tid opptrer i parken.

Ånderdalen nasjonalparkstyre mener det foreligger tilstrekkelig kunnskap om verneverdiene i nasjonalparken, gjennom blant annet naturfaglige kartlegginger og fagrapporter, generell kunnskap om sårbarhet for forstyrrelser, registreringer av naturtyper og arter i Naturbase og Artskart, samt besøksstrategien og tidligere gjennomførte sårbarhetsanalyser. Ånderdalen nasjonalparkstyre vil på dette grunnlaget fastslå at kunnskapen om naturverdiene i nasjonalparken er god og oppfyller kravet i nml. § 8. På bakgrunn av dette er det ikke aktuelt å legge vekt på føre-var-prinsippet (Jf. §9 i nml).

Prosjektet involverer merking av levende elg, noe som kan medføre midlertidige forstyrrelser og risiko for skade. Metodikken er tidligere godt utprøvd for elg, og

ansvarlig personell for merkeaktiviteten har lang erfaring med dette. Miljørisiko og den dyrevelferdsmessige påvirkningen på elg vil bli grundig vurdert av Miljødirektoratet og Mattilsynet før det gis en tillatelse til prosjektet. NINA skriver i søknaden at flyging og evt. landing i verneområdene vil generelt bli forsøkt unngått, men påpeker at merkeaktiviteten er styrt av hvor elgen faktisk står når arbeidet pågår, og at de er avhengige av å effektivt kunne følge opp dyr som blir påskutt med bedøvelses pil utenfor verneområdene, men som rekker å gå inn i verneområdet før det er fullt ut bedøvd.

Da NINA ikke søker om fastsatte landingspunkter, kan man ikke med sikkerhet si om aktuelle steder vil komme i konflikt med viktige kultur- og naturverdier i nasjonalparken. Perioden det søkes om er i vintersesongen hvor lave temperaturer, begrenset tilgang til mat og vann kan være utfordrende for dyrelivet. Motorferdsel og høyt aktivitetsnivå vil kunne virke negativt på fugle- og dyrelivet negativt. I nasjonalparken er det registrert flere hekkende dagrovfugl arter. Dagrovfuglene er svært følsomme for forstyrrelser i hekkeperioden. Den aller mest kritiske perioden er i etableringsfasen da fuglene lett kan la være å hekke det året hvis de ikke finner passende og uforstyrret reirlokaltet. Selv om det aktuelle tiltaket er en forbigående forstyrrelse, kan det være avgjørende for en eventuell hekking, hvis dette blir gjennomført i etableringsfasen. Hekkeperioden for kongeørn og jaktfalk starter gjerne i februar, mens hønsehauk og vandrefalk starter i mars. Nasjonalparkstyret vurderer derfor at lavtflyging og landing med helikopter kan gi negative virkninger for viktige verneverdier innen verneområdene og derfor også øke den samlede belastningen i området (jf. §10 i nml). I Multiconsult sin rapport "Anbefalte hensynssoner for sårbare arter av fugl" (2018) blir det anbefalt at helikopter holder en minimumsavstand på 1000 meter til hekkelokalitetene til kongeørn og jaktfalk, samt en minimumsavstand på 500 meter til hekkelokaliteter til hønsehauk og vandrefalk. For å unngå negative virkninger på rovfugl vurderer nasjonalparkstyret at omsøkt lavtflyging og landing ikke kan skje nærmere hekkelokaliteter enn det som er anbefalt av Multiconsult (jf. nml 12).

I tillegg vet vi av erfaring at helikopter lager et stort lufttrykk og kan derfor skade trær og vegetasjon. Et helikopter veier mye og kan derfor også skape tråkkskader på den bakkenære vegetasjonen. Nasjonalparkstyret ser det derfor som nødvendig å sette vilkår om at landing med helikopter må skje på steder og på en slik måte at det ikke skader verneverdiene, deriblant landing på frossen, snødekt mark med tanke på markas bæreevne, og at vegetasjon ikke blir skadet på grunn av lufttrykk ved landing (jf. nml 12). I vår vurdering legger nasjonalparkstyret stor vekt på at tiltaket planlegges utenfor den mest sårbare hekke og yngleperioden (april – august) og at den bakkenære vegetasjonen er naturlig beskyttet av snø og is.

I tillegg til prosjektets egennytte for denne informasjonen ved GPS merkingen av elg generelt, vil informasjon om bestandsstørrelse og områdebruk gjennom dette prosjektet forbedre kunnskapsgrunnlaget for forvaltningen av nasjonalparken.

Helhetsvurderingen av omsøkt aktivitet, etter nml. § 10, om økosystemtilnærming og samlet belastning, er at eventuell lavtflyging og landinger med helikopter, samt GPS-merkingen vil gi en relativt lav belastning på de berørte økosystemer, da dette er et isolert og kortvarig tiltak. Dette er vurdert opp imot nytteverdien et slikt tiltak har for fremtidig forvaltning av nasjonalparken.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Ånderdalen nasjonalpark er en del av helårsbeiteområdet til Sør-

Senja reinbeitedistrikt. Senvinteren er en sårbar tid for tamrein og det er viktig at prosjektpersonellet varsler reinbeitedistriktet før eventuell flyging begynner, for å mest mulig unngå unødige forstyrrelser.

Det vurderes dithen at omsøkte tiltak i nasjonalparken ikke vil være i strid med verneformålet til Ånderdalen nasjonalpark. Vi anser det heller ikke som sannsynlig at antallet søknader om dispensasjon til motorferdsel og GPS-merking på tilsvarende grunnlag vil øke med bakgrunn i denne dispensasjonen. Nml. §§ 11 og 12 anses å være godt ivaretatt da prosjektpersonellet ikke foretar mer aktivitet i nasjonalparken enn absolutt nødvendig. For å kunne utføre en slik GPS-merking med helikopter må derfor prosjektet søke om tillatelse for omsøkt flyging fra verneforskriftene/naturmangfoldloven, motorferdselloven, samt inneha grunneiers tillatelse.

Konklusjon

Vi vurderer at lavtflyging og landing med helikopter med de vilkår som følger av dispensasjonen, ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot verneformålet for Ånderdalen nasjonalpark. Ånderdalen nasjonalparkstyre har ut fra dette gitt dispensasjon fra naturmangfoldloven §48 for lavtflyging og landing med helikopter i Ånderdalen nasjonalpark i forbindelse med innfangning og merking av elg i prosjektet "Klima og mellomartskonkurranse som forklaringsfaktorer for hjortedyrs arealbruk, beiteøkologi og kondisjon". I vår vurderingen har vi lagt vekt på at arbeidet er planlagt vinterstid, da det er lite konflikt med verneformål og verneverdier, samt at det skal være mulig å følge påskutte dyr inn i nasjonalparken, og merke dyr som står i nasjonalparken.

Arkivsaksnr: 2024/11046-3

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 07.11.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	26/24	13.11.2024

Søknad om å få gjennomføre organisert ferdsel i Ånderdalen nasjonalpark - Rissa citizen science v/Delphin Ruche

Forvalters innstilling

Ånderdalen nasjonalparkstyre gir Rissa Citizen Science ved daglig leder Delphin Ruche dispensasjon til å gjennomføre organisert ferdsel i Ånderdalen nasjonalpark sommeren 2025.

Vedtaket er fattet i samsvar med prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 og med hjemmel i verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark § 3 pkt. 6.3 e

Vilkår for dispensasjonen:

- Tillatelsen gjelder for sommerperioden fra 1.juli.2025 til 31.august 2025.
- Tillatelsen gjelder organisert ferdsel i grupper på inntil 10 personer.
- All ferdsel skal foregå aktsomt og hensynsfullt slik at det ikke skader og forstyrrer verneverdiene.
- Det er et mål at verneverdiene for Ånderdalen nasjonalpark formidles på en god måte slik at det øker kunnskapen og skaper forståelse for vernet hos deltakerne.
- Det skal gjennomføres et møte i forkant av ferdselen mellom Rissa og nasjonalparkforvalter, hvor man går gjennom planer for den organiserte ferdselen.
- I etterkant av feltperioden skal Rissa levere en rapport med dato for gjennomføring, antall deltakere, hvor man har ferdes og eventuelt hva som er gjennomført av aktivitet.
- Denne tillatelsen må medbringes i felt i tilfelle kontroll.
- Denne tillatelsen kan trekkes tilbake dersom vilkårene gitt i denne dispensasjonen ikke etterfølges.

Klagerett

Nasjonalparkstyrets vedtak kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. Forvaltningsloven §28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og skal sendes via nasjonalparkstyrets adresse under, jf. Forvaltningsloven §32.

Ånderdalen nasjonalparkstyre
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Saksopplysninger

Rissa Citizen Science ved Delphin Ruche har sendt en todelt søknad til Ånderdalen nasjonalparkstyre hvor de søker om å få dispensasjon fra verneforskriften til å gjennomføre organisert ferdsel i Ånderdalen nasjonalpark i 2025.

Del 1:

Rissa Citizen Science søker Ånderdalen nasjonalparkstyre om tillatelse til å arrangere en ekskursjon i Ånderdalen nasjonalpark med en klasse elever (ca. 20-25) fra en lokal skole. Utflukten vil finne sted en dag mellom januar og mai 2025. Dato og skole er ennå ikke bestemt.

Denne ekskursjonen er en del av prosjektet FOOTPRINTS, et prosjekt ledet av NTNU og finansiert av TETTRIS, et program knyttet til EU-kommisjonen. Målet med TETTRIS er å utvikle en mobilapp for å hjelpe friluftsentusiaster med å identifisere dyrefotavtrykk og dele observasjonene sine i åpne databaser som Artsobservasjoner.no.

Elevene vil få mulighet til å være ute i naturen noen timer med truger, og lære om dyrespor og andre som lærerne vil vurdere som relevante for læreplanen. Det er sannsynlig at utflukten vil foregå langs turstien mellom Tranøybotn og inngangen til selve nasjonalparken, i så fall vil deltakerne holde seg utenfor nasjonalparken.

Del 2:

Parallelt med FOOTPRINTS utvikler Rissa for tiden et samfunnsprosjekt der små grupper av besøkende skal tilbringe tid i Ånderdalen nasjonalpark og utføre oppgaver som er nyttige for forvaltningen av nasjonalparken. Disse oppgavene vil omfatte kartlegging av arter og for eksempel å bistå med naturrestaurering langs turstiene. Oppgavene vil bli fastsatt i samarbeid med Ånderdalen nasjonalparks representant for å sikre at de samsvarer med de behov som nasjonalparkstyret har.

Delphin Ruche gjennomførte personlig et pilotprosjekt med fire frivillige i juli 2024, og oppsummerte metodene og resultatene i en kort rapport som tidligere er delt med nasjonalparkstyret. Piloten var en suksess fra deltakernes perspektiv, og forhåpentligvis nyttig for nasjonalparken. Målet vårt med dette prosjektet er å gi muligheter for besøkende (lokalbefolkningen og reisende) til å delta i meningsfulle bevaringstiltak, å lære enkeltpersoner restaureringsteknikker og artsidentifikasjon, og å utvikle et fellesskap av naturvernere som ønsker å bidra til ivaretagelse av verneverdiene i nasjonalparken.

Rissa skriver i søknaden at de erfarer at besøkende kan være en utfordring for nasjonalparker, fordi de kan forårsake vegetasjonslitasjen, forstyrrer dyrelivet eller ødelegger naturen med avføring og toalettpapir, eller annen uønsket adferd. Med dette prosjektet håper Rissa at besøkende vil skape en positiv innvirkning på nasjonalparken.

Rissa vurderer å ta med en liten gruppe (ca. 10 personer) i 2025 i periodene 20/05-07/07 og 12/07-19/07. Den første gruppen vil være elever fra en videregående skole, den andre vil være voksne reisende.

Det er en forutsetning for dette prosjektet at vi jobber tett med Ånderdalen nasjonalparkstyre for å utforme de oppgavene som er mest relevante og nødvendige for forvaltningen av Ånderdalen nasjonalpark. Rissa vil derfor gjerne i god tid før barmarkssesongen i 2025 gjerne invitere til et møte hvor vi sammen med nasjonalparkstyret kan bli enige om fokusområder og eventuelt hvilke skjøtselstiltak og kartlegginger nasjonalparkstyret tenker en slik gruppe med frivillige kan gjennomføre.

Lovhjemmel

Ånderdalen nasjonalpark ble opprettet 6. februar 1970. Formålet (§2) er å:

- Å bevare et stort og tilnærmet urørt naturområde med opprinnelig furuskog, bjørkeskog og et fjell- og fjordlandskap for ytre deler av Troms. Landskapet og naturmiljøet med dyre- og plantelivet skal bevares.
- Å bevare et naturområde med samiske og andre kulturminner.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift, naturopplevelse og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

I henhold til § 5.1 i verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark skal all ferdsel skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I henhold til § 5.2 som omhandler organisert ferdsel står det; *at bestemmelsen i forskriften ikke er til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turlag, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger.*

Annen organisert ferdsel eller ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, for eksempel teltleirer, idrettsarrangement, jaktprøver eller andre større arrangement.

Naturmangfoldloven (nml.) trådte i kraft 1. juli 2009. Det skal fremgå av enhver beslutning som fattes ved utøving av offentlig myndighet hvordan prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 -12 er vurdert, jf. nml. § 7 i loven. I nml. § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet.

Virkinger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. nml. § 10. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-varprinsippet legges til grunn,

jf. nml. § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag.

Etter § 11 er det tiltakshaver av det omsøkte tiltaket som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. I tillegg skal det etter § 12 tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikker og lokalisering av tiltaket som ut fra en samlet vurdering av den tidligere, nåværende og fremtidige bruken av naturmangfoldet gir det samfunnsmessige beste resultatet.

Vurdering

Rissa Citizen Science ved Delphin Ruche søker om å gjennomføre organisert ferdsel i Ånderdalen nasjonalpark i forbindelse med to prosjekter de ønsker å gjennomføre i 2025. Søknaden er todelt og for del 1 og deler av del 2 hvor Rissa søker om å få gjennomføre ferdsel i nasjonalparken hvor skoleklasser inviteres til å være med på et opplæringsopplegg. I henhold til verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark § 5.2 er tillatt og det er derfor ikke nødvendig å søke om tillatelse til dette.

For deler av prosjektet i Del 2 hvor Rissa ønsker å invitere og organisere en gruppe på ca. 10 personer til å være med i et prosjekt på sommeren 2025 hvor formålet er innenfor det som defineres som regenerativt reiseliv, hvor målsettingen er at man som besøkende skal være med å gi noe tilbake og hvor man gjerne forlater området i en bedre tilstand enn det var da man kom på besøk. Med et slikt fokus i søknaden kan man vurdere at den organisert ferdselen ikke er søknadspliktig ut ifra bestemmelsen i verneforskriften § 5.2 hvor det står at annen organisert ferdsel *som kan skade naturmiljøet*.

Ånderdalen nasjonalparkstyre jobber med å ferdigstille forvaltningsplanen for Ånderdalen nasjonalpark. I kapittelet hvor ferdsel og organisert ferdsel omtales, beskrives hvilke typer av ferdsel som nasjonalparkstyret definerer som søknadspliktige. Det kommer også frem i utkastet til forvaltningsplanen at det skal være lav terskel for å gi en slik dispensasjon. Det er likevel viktig at slik ferdsel omsøkes, slik at forvaltningsmyndigheten kan få et bilde av det totale omfanget/samlet belastning og legge dette til grunn i den videre forvaltningen av nasjonalparken.

Nasjonalparkforvalter anbefaler at nasjonalparkstyret behandler dette som en søknad og vurderer dette i henhold til verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark § 5.2 hvor forvaltningsmyndigheten kan gi en slik tillatelse til organisert ferdsel.

Kunnskapsgrunnlaget – naturmangfoldloven § 8

Verneverdiene er knyttet til landskap, vegetasjon og dyreliv. Kunnskap om verneverdiene i nasjonalparken har nasjonalparkstyret fra flere kartlegginger, fra naturoppsynet og fra databasene i naturbase og artskart. I tilknytning til innfallsporten i Tranøybotn er det også gjennomført en sårbarhetsanalyse knyttet til tradisjonell ferdsel til fots.

Myrene i det omsøkte området er flatmyrer og bakkemyrer, med lav til middels rik vegetasjon. I Ånderdalen nasjonalpark hekker fuglearter som har tilhold i skog og våtmark, bla. storfugl, orrfugl og hønsehauk, og flere arter ender og vadefugler. Når det gjelder virkningen av motorferdsel, har vi kunnskap basert på erfaring, og ulike undersøkelser om påvirkning av motorferdsel på vegetasjon, terreng og dyreliv.

. Vi anser kravet til kunnskapsgrunnlaget i nml. § 8 til å være godt dokumentert for behandling av saken. Føre-varprinsippet i nml. § 9 tillegges derfor liten vekt.

Økosystemtilnærming og samlet belastning – naturmangfoldloven 10

Omfanget det søkes om vurderes til ikke å øke den samlede belastning nevneverdig, jf. nml. § 10. Så lenge ferdselen holder seg på angitte stier og gjøres i henhold til de vilkår som settes for tillatelsen, vurderes tiltaket til å være innenfor rammen som satt under vernevedtaket. Ferdselen til fots i nasjonalparken følger merkede stier i stor grad. Den samlede belastningen i forhold til ferdselen til fots i nasjonalparken er generelt vurdert som lav, jf. nml. § 10. Samlet belastning tillegges derfor ikke stor vekt på nåværende tidspunkt, men vil kunne tillegges vekt i fremtidige dispensasjoner hvis ferdselen generelt øker og endres til en form som er i strid med verneformålet og påvirker naturverdiene negativt.

Kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker – naturmangfoldloven § 11 og 12

Det skal vurderes om et omsøkt tiltak eller aktivitet kan utføres utenfor vernegrensene hvis et tiltak eller en aktivitet kan ha en negativ effekt på naturmiljøet. I dette tilfellet vil det ikke være hensiktsmessig å utføre tiltaket utenfor verneområdet, da selve hensikten med aktiviteten er å bidra med kartlegging og naturrestaurering i nasjonalparken. Unntaket er at en del av aktiviteten kan gjennomføres i den etablerte rundløypen i innfallsporten til nasjonalparken. Omfanget i den omsøkte ferdselen isolert vurderes til ikke å skade verneverdiene nevneverdig og nml. § 11 om kostnader ved miljøforringelse er derfor ikke vurdert nærmere i saken.

Ånderdalen nasjonalparkstyre vurderer det derfor som sannsynlig at planlagt aktivitet/ferdsel ikke vil være i strid med verneformålet eller komme i konflikt med de miljørettslige prinsippene i nml. §§ 8-12

Samlet vurdering

Ånderdalen nasjonalparkstyre vurderer at omsøkt organisert ferdsel ikke strider mot verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, verken som enkelt tiltak eller med tanke på samlet belastning i området. I vurderingen er det lagt vekt på at ferdselen er begrenset i omfang og at det skjer etter en avtale med nasjonalparkstyre. Ånderdalen nasjonalparkstyre har ut fra dette gitt dispensasjon fra verneforskriften § 5.2 til å gjennomføre organisert ferdsel i Ånderdalen nasjonalpark i forbindelse med målsetting om bidra til regenerativt reiseliv i Ånderdalen nasjonalpark.

Ånderdalen nasjonalparkstyre vedtar å gi Rissa Citizen Science ved Delphin Ruche dispensasjon til å organisere ferdsel for en gruppe på inntil 10 personer i Ånderdalen nasjonalpark i perioden mellom 01.07.2025 til 31.08.2025. Dispensasjonen er gitt med vilkår.

Arkivsaksnr: 2024/11074-1

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 07.11.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	27/24	13.11.2024

Samarbeidsavtale mellom Ånderdalen nasjonalparkstyre og Midt-Troms museum

Vedlegg:

- 1 Samarbeidsavtale ÅNPMTMU.oktober2024_utkast til styrene
- 2 Signert avtale ÅNPST_MTM_2014

Forvalters innstilling

Ånderdalen nasjonalpark vedtar å inngå samarbeidsavtale iht. det avtaleforslaget som er forelagt styret. Avtalen signeres etter at styret i Midt-Troms museum har behandlet samme avtaleforslag. Dersom det blir endringer etter at styret i Midt-Troms museum har behandlet avtalen må dette til ny behandling hos Ånderdalen nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

Det ble inngått en intensjonsavtale mellom Ånderdalen nasjonalparkstyre og Midt-Troms museum 5. desember 2014. Intensjonsavtalen hadde en initialperiode på 1 år og skulle være løpende med 12 måneders oppsigelse. Målet var å få etablert en fast samarbeidsavtale med en felles strategiplan i løpet av våren 2016. Det ble aldri inngått en ny samarbeidsavtale og derfor har intensjonsavtalen vært gyldig siden ingen av partene har sagt opp avtalen.

Intensjonsavtalen ble inngått i en tid hvor partene sammen jobbet med å få etablert en felles utstilling i Øverbotn. Utstillingen ble åpnet høsten 2015. I perioden etter åpningen og frem til 2024 har det vært en del utfordringer i samarbeidet og det har vært gjennomført en del møter mellom styrene uten at man har klart å bli enige om et videre samarbeid. Etter at det ble ansatt ny direktør i Midt-Troms museum har det vært enighet om å forsøke om å få på plass en ny samarbeidsavtale. 24. oktober ble det gjennomført et avklaringsmøte mellom direktør og styreleder i Midt-Troms museum og nasjonalparkforvalter og styreleder i Ånderdalen nasjonalparkstyre. I møtet ble det

bestemt at direktør og nasjonalparkforvalter sammen skulle jobbe frem et utkast til samarbeidsavtale som skulle forelegges de respektive styrene for behandling.

Vurdering

Midt-Troms Museum og Ånderdalen Nasjonalparkstyre er samlokalisert i Øverbotn (Sázza) i Senja kommune. Dette har gitt et mål om å lage et sterkere grunnlag for å kunne ta ut gevinstene ved samlokalisering og samarbeid.

I første rekke ved å bygge og utvikle et besøkssenter med en felles utstilling og samarbeid om formidling. Besøkssenteret skal dekke temaene nasjonalparker/naturvern og friluftsliv, samt formidling for kulturminne- og miljøforvaltningen på andre aktuelle områder. Informasjon, inspirasjon og formidling skal bidra til økt forståelse for vern, friluftslivs- og miljøpolitikk.

Formålet med en samarbeidsavtale er å ha et avtalegrunnlag for å nå felles mål om være med å utvikle et besøkssenter for formidling av natur- og kulturverdier på Senja. Avtalen skal også danne et grunnlag for samarbeid knyttet til partenes øvrige virksomhetsområde på Senja.

Det er viktig at samarbeidet mellom nasjonalparkstyret og Midt-Troms museum formaliseres i en samarbeidsavtale. Dette gir et tydelig signal til Senja kommune og andre samarbeidspartnere at partene står sammen rundt satsingen på Sázza som et viktig besøkssenter for formidling av natur- og kulturverdier på Senja. Nasjonalparkforvalter råder derfor Ånderdalen nasjonalparkstyre til å inngå en samarbeidsavtale med Midt-Troms museum.

Nasjonalparkstyret
Ånderdalen
nasjonalpark

Midt-Troms Museum

Samarbeidsavtale

mellom

Ånderdalen nasjonalparkstyre

og

Midt-Troms Museum

Innhold

1.	SAMARBEIDSAVTALE	3
2.	BAKGRUNN	3
2.1	Ånderdalen nasjonalparkstyre.....	3
2.2	Midt-Troms Museum.....	3
3.	OVERORDNET FORUTSETNING FOR SAMARBEIDET	4
4.	AVTALENS FORMÅL	4
5.	ANSVAR OG ROLLER	4
6.	INNTEKTER	5
7.	ANNET SAMARBEID / TJENESTER	5
8.	MEDIA.....	5
9.	RAPPORTERING.....	5
10.	VARIGHET OG EVALUERING	5
10.1	Avtalens varighet.....	5
11.	TVISTELØSNING.....	5

1. SAMARBEIDSAVTALE

Det er i dag inngått følgende samarbeidsavtale mellom Ånderdalen nasjonalparkstyre, heretter kalt "ÅNPST", og Midt-Troms Museum, heretter kalt "MTMU". Formålet med intensjonsavtalen er å utvikle et mer bærekraftig samarbeid basert på felles interesse i å formidle og ivareta kultur- og naturverdier på Senja.

Midt-Troms Museum og Ånderdalen Nasjonalparkstyre er samlokalisert i Øverbotn (Sázza) i Senja kommune. Dette har gitt et mål om å lage et sterkere grunnlag for å kunne ta ut gevinstene ved samlokalisering og samarbeid.

I første rekke ved å bygge og utvikle et besøkssenter med en felles utstilling og samarbeid om formidling. Besøkssenteret skal dekke temaene nasjonalparker/naturvern og friluftsliv, samt formidling for kulturminne- og miljøforvaltningen på andre aktuelle områder. Informasjon, inspirasjon og formidling skal bidra til økt forståelse for vern, friluftslivs- og miljøpolitikk.

Formålet med en samarbeidsavtale er å ha et avtalegrunnlag for å nå felles mål om være med å utvikle et besøkssenter for formidling av natur- og kulturverdier på Senja. Avtalen skal også danne et grunnlag for samarbeid knyttet til partenes øvrige virksomhetsområde på Senja.

2. BAKGRUNN

2.1 Ånderdalen nasjonalparkstyre.

Ånderdalen nasjonalparkstyre er lokal forvaltningsmyndighet med representanter fra Senja kommune, Sametinget og Troms fylkeskommune. Nasjonalparkforvalter er utvalgssekretær for styret og administrerer forvaltningsknutepunktet i Øverbotn og den daglige driften av nasjonalparken.

Nasjonalparkstyret ønsker å jobbe med å formidle verdiene i nasjonalparken samt å forvalte nasjonalparken på en god måte ved å ha fokus på skjøtsel og tilrettelegging slik at verdiene i nasjonalparken ivaretas.

Verneformålet for Ånderdalen omfatter både natur- og kulturverdier hvor samiske kulturminner står sentralt. Ånderdalen nasjonalpark har trolig vært et viktig område for mennesker helt siden steinalderen. De registrerte kulturminnene ligger i stor grad i nasjonalparkens vestlige del i relativ nær tilknytning til havet. Kulturminnene er sjeldne og svært verdifulle. Flere fangstanlegg med bogastillinger, runde gammetufter, hustufter, offersteiner, nausttufter og støer viser at det har bodd samer og nordmenn i tilknytning til området. I dag er det ingen fast bosetting i nasjonalparken.

Nasjonalparkstyret ønsker å spille på de synergiene man kan få ved at man få en felles satsing på formidling sammen med Midt-Troms museum.

2.2 Midt-Troms Museum.

Midt-Troms Museum er regionmuseum for 6 kommuner Midt-Tromsregionen, deriblant Senja kommune. Administrasjonen ligger på Bardufoss i Målselv kommune. Museet har avtaler om museumsdrift med Senja kommune. Siden 2012 har museet leid lokaler av Senja kommune i Øverbotn skole/Sázza. MTMU og ÅNPST har siden dette søkt samarbeid om forvaltning av

natur- og kulturminnearbeid på Senja. I første rekke gjennom felles etablering, og produksjon og drift av utstilling på Sázza.

Midt-Troms Museum har som formål å drive museumsvirksomhet i tråd med ICOMs definisjon for hva et museum er og etter de etiske retningslinjer for hvordan museumsvirksomhet skal skje. Det betyr at Midt-Troms Museum skal være et åpent, allmennyttig museum, som samler inn, konserverer, forsker og formidler og stiller ut materielle og immaterielle kilder til kunnskap om mennesker og miljø for studieformål, utdanning og underholdning.

Midt-Troms museum skal ha et særskilt ansvar for regionen som består av medlemskommunene, men det skal ikke være til hinder for et videre perspektiv i forskning og formidling. Midt-Troms Museum ser det som en viktig oppgave å belyse sammenhengen og samspillet mellom menneske og natur, mellom utvikling og miljø.

Museet vil oppnå sitt formål bl.a. ved å bidra til å øke kunnskapen og forståelsen for regionens natur- og kulturhistorie, og ser samarbeidet med ÅNPST på Sázza som et ledd i dette arbeidet.

3. OVERORDNET FORUTSETNING FOR SAMARBEIDET

3.1 Samarbeidet og oppfølging av avtalen skal bygge på gjensidig respekt for partenes kjernevirksomhet og den til enhver tid gjeldende styringsstruktur.

3.2 Partene har et særlig ansvar for at samarbeidet organiseres på en måte som bidrar til effektiv utnyttelse av fellesskapets ressurser og kompetanse.

4. AVTALENS FORMÅL

Partene skal bidra som sentrale støttespillere for Senja kommune, som eier prosjektet «Etablering et statlig autorisert besøkssenter nasjonalpark i Øverbotn (Sázza).» Partene kan drive felles utviklingsprosjekter innenfor formidling og ivaretagelse av natur- og kulturverdier på Senja som ledd i dette arbeidet.

Man er enige om å ta utgangspunkt i ressursene vi har tilgjengelig ved at man allerede er til stede i et felles lokale som kan utvikles, og gjøre det ved «å legge stein på stein», men det er et mål at Sázza blir et forvaltningsknutepunkt for museet og nasjonalparkstyret, og at det skal utvikles på formelt grunnlag.

Et samarbeid mellom MTMU og ÅNPST synes for aktørene selv å være jordnært fornuftig, bærekraftig og gir bedre grunnlag for utvikling og innovasjon i utførelsen av forvaltningen. Det faste utstillingsstedet i Sázza skal presentere og formidle kultur- og naturhistorie på Senja, samt det spesifikke om museumsanleggene, Ånderdalen nasjonalpark og verneområdene på Senja. Det er Statsforvalteren i Troms og Finnmark som er forvalter av de mindre verneområdene på Senja, og Statsforvalteren vil være en naturlig samarbeidspartner.

5. ANSVAR OG ROLLER

I samarbeidsprosjekter hvor partene er involvert skal arbeidet administreres av en arbeidsgruppe bestående av nasjonalparkforvalter og Senjakonservator, ved behov kan direktør ved MTMU og styreleder i ÅNPST involveres. Gruppen skal ha jevnlig møter der

det skrives referat som grunnlag til orientering til styrene hos partene. Nasjonalparkforvalter og Senjakonservator vil sammen koordinere og videreutvikle samarbeidet.

6. INNTEKTER

Søknader til finansiering av samarbeidsprosjekter er å regne som felles søknader fra MTMU og ÅNPST. Dette må avklares for hver enkel prosjektsøknad.

ÅNPST og MTMU skal i samarbeid legge fram budsjett for prosjektet. Budsjettet skal bl.a. angi oppdragets forventede inntekter og kostnader.

Inntekter som resultat av virksomheten beskrevet i avtalen skal brukes til å utvikle samarbeidet og prosjektene beskrevet i avtalen.

7. ANNET SAMARBEID / TJENESTER

MTMU og ÅNPST kan samarbeide om administrativ oppfølging av annet utviklingssamarbeid med eksterne aktører. Eksempel på slike samarbeidsavtaler er andre samarbeid om produktutvikling der begge samarbeidspartnerne og ekstern part legger inn innsats for å få utviklet et nytt produkt, tjeneste eller organisatorisk løsning.

8. MEDIA

Begge parter forplikter seg til å oppgi navn på samarbeidspartner ved mediedekning av denne avtalens innhold.

9. RAPPORTERING

Partene skal før 1. mars hvert år oversende en felles rapport for pågående samarbeidsprosjekter for siste regnskapsår til de to styrene. For prosjekter rapporteres inntekter og saldo for det foregående kalenderår. Rapporten skal inneholde oversikt over pågående prosjekter, avsluttede prosjekter og budsjett for fremtidig arbeid.

ÅNPST og Midt-Troms museum skal av eget tiltak straks informere den andre part om forhold som vil kunne påvirke partenes utøvelse av sine rettigheter og plikter etter denne avtalen.

Begge parter forplikter seg til å gi en årlig beskrivelse av status for samarbeidsavtalen med eventuelle forbedringstiltak.

10. VARIGHET OG EVALUERING

10.1 Avtalens varighet

Denne avtale har en initialperiode på 3 år. Avtalen løper deretter med 6 måneders gjensidig oppsigelse.

11. TVISTELØSNING

Eventuelle tvister som utspringer fra denne avtale skal søkes løst i minnelighet eventuelt behandling i tingretten.

* * *

Avtalen er undertegnet i 2 eksemplarer, hvorav partene beholder ett eksemplar hver.

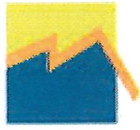
Sted og dato:

.....

Styreleder Ånderdalen nasjonalparkstyre

.....

Styreleder Midt-Troms museum

Midt-Troms Museum

INTENSJONSAVTALE

mellom

Ånderdalen nasjonalparkstyre

og

Midt-Troms Museum

Innhold

1.	INTENSJONSAVTALE	3
2.	BAKGRUNN	3
2.1	Ånderdalen nasjonalparkstyre.....	3
2.2	Midt-Troms Museum.....	4
3.	OVERORDNET FORUTSETNING FOR SAMARBEIDET	5
4.	AVTALENS OMFANG	5
4.1	Nasjonalparksenter med felles utstilling og formidling.....	5
4.2	Innfallsporter til Ånderdalen nasjonalpark	6
5.	ANSVAR OG ROLLER.....	7
5.1	Finansiering av samarbeid, drift og videreutvikling	7
6.	INNTEKTER	8
6.1	Fordeling av inntekter	8
6.2	Overføring av midler fra ÅNPST til MTMU.....	8
7.	SAMARBEID MED EKSTERN PARTNER	8
7.1	Overordnet forutsetning for samarbeidet.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
7.2	Arbeidsfordeling ved samarbeidet.....	8
8.	ANNET SAMARBEID / TJENESTER.....	8
9.	MEDIA.....	8
10.	ARBEIDSGIVERANSVAR	8
10.1	Overføring av arbeidsgiveransvar til MTMU.....	8
11.	RAPPORTERING.....	9
12.	GENERELLE BESTEMMELSER	9
12.1	Forsikringer	9
12.2	Tilgang til infrastruktur, lokaler etc.....	9
13.	VARIGHET OG EVALUERING.....	9
13.1	Avtalens varighet.....	9
14.	TVISTELØSNING.....	10
15.	VEDLEGG	11
15.1	Utstilling.....	11
15.2	Innfallsport Hyttekroa-Ånderdalen nasjonalpark	12
15.3	Innfallsport Gjeska- Ånderdalen nasjonalpark	13
15.4	Overføring av prosjektmidler	14

1. INTENSJONSAVTALE

Det er i dag inngått følgende intensjonsavtale mellom Ånderdalen nasjonalparkstyre, heretter kalt "ÅNPST", og Midt-Troms Museum, heretter kalt "MTMU". Formålet med intensjonsavtalen er å utvikle et mer bærekraftig samarbeid basert på felles kultur- og naturgrunnlag på Senja.

Midt-Troms Museum (Avdeling Senja) og Ånderdalen Nasjonalparkstyre er samlokalisert i Sázza Senja natur- og kultursenter på Øverbotn i Tranøy kommune. Dette har gitt et mål om å lage et sterkere grunnlag for å kunne ta ut gevinstene ved samlokalisering og samarbeid. I første rekke ved å bygge og utvikle et nasjonalparksenter med en felles utstilling og samarbeid om formidling. Nasjonalparksenteret skal dekke temaene nasjonalparker/naturvern og friluftsliv, samt formidling for kulturminne- og miljøforvaltningen på andre aktuelle områder. Informasjon, inspirasjon og formidling skal bidra til økt forståelse for vern, friluftslivs- og miljøpolitikk.

Forpliktende samarbeid mellom partene er startet ved at arbeidet med felles utstilling er i gang. Formålet med en intensjonsavtale er å ha et avtalegrunnlag for administrasjon og felles finansiering før formelle samarbeidsavtaler er underskrevet. Grunnlaget for en intensjons- og samarbeidsavtale er fordelene med felles forvaltning og behovet for å ha en juridisk part i samarbeidet som ansvarlig eier av samarbeidsprosjektene (MTMU). Grunnlaget for MTMU's rolle som ansvarlig eier er at partene oppfyller sine ansvar og roller slik beskrevet i intensjons- og framtidig samarbeidsavtale, samt at samarbeidet slik avtalen beskriver makter å finansiere framdrift.

2. BAKGRUNN

2.1 Ånderdalen nasjonalparkstyre.

Ånderdalen nasjonalparkstyre er lokal forvaltningsmyndighet med representanter fra Torsken, Tranøy, Sametinget og Troms fylkeskommune.

Nasjonalparkforvalter er sekretær for styret og administrerer forvaltningsknutepunktet og nasjonalparkutstillingen.

Nasjonalparkstyret ønsker å jobbe med å formidle verdiene i nasjonalparken samt å forvalte nasjonalparken på en god måte ved å ha fokus på skjøtsel og tilrettelegging slik at verdiene i nasjonalparken ivaretas.

Verneformålet for Ånderdalen omfatter både natur- og kulturverdier hvor samisk kulturminner står sentralt. Ånderdalen nasjonalpark har trolig vært et viktig område for mennesker helt siden steinalderen. De registrerte kulturminnene ligger i stor grad i nasjonalparkens vestlige del i relativ nær tilknytning til havet. Kulturminnene er sjeldne og svært verdifulle. Flere fangstanlegg med bogastillinger, runde gammetufter, hustufter, offersteiner, nausttufter og støer viser at det har bodd samer og nordmenn i tilknytning til området. I dag er det ingen fast bosetting i nasjonalparken.

Nasjonalparkstyret har vedtatt å etablere forvaltningsknutepunkt med utstilling i Sázza Senja natur- og kultursenter på Øverbotn.

Nasjonalparksenter og nasjonalparkutstillingen skal bygges opp med fokus på både turisme og for undervisning.

Nasjonalparkstyret vil jobbe for at det etableres en naturveileder eventuelt kombinert som en natur- og kulturveileder. Statens naturoppsyn har startet en prosess med å ansette fagfolk som skal jobbe spesifikt med formidling. Eksempler på dette er personer med spesiell kompetanse på store rovdyr. Nasjonalparkstyret ønsker å spille på de synergiene man kan få ved at man får en felles satsing på en utstilling sammen med Midt-Troms museum og Sametinget. En eller flere formidlere (naturveiledere/museumspedagoger) knyttet til senteret vil bidra til å styrke nasjonalparksenteret og som et viktig regionalt formidlingspunkt.

2.2 Midt-Troms Museum.

Midt-Troms Museum er regionmuseum for 9 kommuner Midt-Tromsregionen, der i blant kommunene på Senja. Administrasjon er på Bardufoss i Målselv kommune. Museet har avtaler om museumsdrift med kommunene Berg, Tranøy, Torsken og Lenvik på Senja. Siden 2012 har museet hatt kontor og magasin på Øverbotn skole/Sázza. MTMU og ÁPNST har siden dette søkt samarbeid om forvaltning av natur- og kulturminnearbeid på Senja. I første rekke felles etablering, og produksjon og drift av utstilling på Sázza Senja natur- og kultursenter.

Midt-Troms Museum har som formål å drive museumsvirksomhet i tråd med ICOMs definisjon for hva et museum er og etter de etiske retningslinjer for hvordan museumsvirksomhet skal skje. Det betyr at Midt-Troms Museum skal være et åpent, allmenntilgjengelig museum, som samler inn, konserverer, forsker og formidler og stiller ut materielle og immaterielle kilder til kunnskap om mennesker og miljø for studieformål, utdanning og underholdning.

Midt-Troms museum skal ha et særskilt ansvar for regionen som består av medlemskommunene, men det skal ikke være til hinder for et videre perspektiv i forskning og formidling. Midt-Troms Museum ser det som en viktig oppgave å belyse sammenhengen og samspillet mellom menneske og natur, mellom utvikling og miljø.

Museet vil oppnå sitt formål og målsettinger, bl.a. ved å øke kunnskapen og forståelsen for regionens natur- og kulturhistorie. Jfr. Midt-Troms Museums Strategisk Plan 2012- 2016, er MILJØ & RESSURSER. MENNESKER OG NATUR GJENNOM 10000 ÅR en av de to hovedsatsinger i Midt-Troms Museum.

MTMU sin hovedoppgave er kulturminnevern av både materielle og immaterielle kulturminner. Museumsanleggene på Senja er Hofsfjord bygdemuseum, Skrolsvik fiskevær (Kveitmuseet og Gammelbutikken mm), «Naustet» på Stongelandseidet, Kaperdalen samiske museum. I Berg og Torsken jobbes det med ny etableringer sammen med kommunene. I tillegg er museet involvert i utstillinger og kultur- og naturstier på hele Senja. På Stongelandseidet samarbeider museet med Senja Historielag om digitalisering av foto og arkiv. Museet ønsker å utvide samarbeid med lokale krefter på flere steder.

Ved etablering på Sázza Senja natur- og kultursenter sammen med ÁPNST, søker museet å etablere et knutepunkt for museets forvaltning av Senja, noe som vil styrkes gjennom samarbeid med ÁPNST.

3. OVERORDNET FORUTSETNING FOR SAMARBEIDET

3.1 Samarbeidet og oppfølging av avtalen skal bygge på gjensidig respekt for partenes kjernevirksomhet og den til en hver tid gjeldende styringsstruktur.

3.2 Partene har et særlig ansvar for at samarbeidet, organiseres på en måte som bidrar til effektiv utnyttelse av fellesskapets ressurser og kompetanse.

4. AVTALENS OMFANG

- Drift av Ånderdalen nasjonalparksenter med felles utstilling av kultur- og naturverdier på Senja.
- Etablering og drift av innfallsporter til Ånderdalen nasjonalpark.
- Formidling: Etablering av en natur-kultur veileder og formidler med kontorsted Sázza Senja natur- og kultursenter. Felles prosjekter innenfor den kulturelle- og naturlige skolesekken.
- Mål om å etablere et nærere samarbeid med Senja sameforening og Sametinget.
- Ivaretagelse av administrasjon og kontraktsoppfølging av ekstern partner.

4.1 Nasjonalparksenter med felles utstilling og formidling

Prosjektet er å utvikle et rammeverk for samarbeid og utvikle et nasjonalparksenter med en felles formidling og utstilling for Midt-Troms Museum og Ånderdalen nasjonalparkstyre som grunnlag for framtidig og felles virksomhet i Øverbotn og Senja. Grunnlaget for en slik strategi er:

- Institusjonene har lokaler på samme sted
- Tranøy kommune har frigjort utstillingsareal i Øverbotn
- Institusjonene har samme geografiske område
- Institusjonene har samme naturgrunnlag for menneskelig aktivitet og kulturhistorie
- Institusjonene har allerede samarbeidet om formidling og skoletjeneste
- Lokaliseringen er strategisk for institusjonenes felles forvaltningsområde
- Grunnlaget for ny formidling og mer bærekraftig utvikling er sterkt til stede
- Lokaliseringen har allerede bygd opp referanse som knutepunkt for forvaltning og formidling og med et fremtidig mål om å få etablert nasjonalparksenter.
- Lokaliseringen ligger gunstig til for reiseliv i regionen/Senja og kan utvikles som en reiselivsdestinasjon
- Felles lokalisering gir økt kompetanse og styrket samfunnsengasjement

Man er enige om å ta utgangspunkt i ressursene vi har tilgjengelig ved at man allerede er tilstede i et felles lokale som kan utvikles, og gjøre det ved «å legge stein på stein», men det

er et mål at Sázza Senja natur- og kultursenter blir et forvaltningsknutepunkt for museet og nasjonalparkstyret, og at det skal utvikles på formelt grunnlag.

Sázza Senja natur- og kultursenter er etablert i tidligere Øverbotn skole. Bygget er eid av Tranøy kommune som er positiv og har gitt støtte til etablering.

Aktørene som nå er til stede i Sázza Senja natur- og kultursenter er:

- Midt-Troms Museum
- Ånderdalen Nasjonalparkstyre Forvaltningsknutepunkt/nasjonalparksenter
- Ækt Mat
- Rimfrost Teaterensemble
- Senja Handbrygger AS
- Mitt Tranøy brukt-nytt-gammelt
- Senja bueskytterklubb

I tillegg er det et uttrykt ønske om at Sametinget som forvalter av samisk kulturminnevern i Midt-Troms utvikler et nærmere samarbeid med MTMU og ÁNPST.

Et samarbeid mellom MTMU og ÁNPST synes for aktørene selv å være jordnært fornuftig, bærekraftig og gir bedre grunnlag for utvikling og innovasjon i utførelsen av forvaltningen. Det faste utstillingsstedet i Sázza Senja natur- og kultursenter skal presentere og formidle kultur- og naturhistorie på Senja, samt det spesifikke om museumsanleggene, Ånderdalen nasjonalpark og verneområdene på Senja. Det er Fylkesmannen i Troms som er forvalter av de mindre verneområdene på Senja og Fylkesmannen vil være en naturlig samarbeidspartner.

Den største utfordringen er at regionmuseer og nasjonalparkforvaltningen tilhører forskjellige forvaltnings- og finansieringsmyndigheter. Det er behov for mer ressurser til å utvikle et framtidig samarbeid, felles formidling og felles uttrykk for MTMU og ÁNPST, med en mer spesifikk skisse for utvikling av felles kultur- og naturhistorisk utstilling for Senja. Videre å utvikle utstilling/formidling av den spesielle samiske historien og av gjenstander fra Senja som del av et fast utstillingssted i Sázza Senja natur- og kultursenter.

4.2 Innfallsporter til Ånderdalen nasjonalpark

ÁNPST har utarbeidet en tiltaksplan hvor fokuset er tilrettelegging og skjøtsel. Det er også startet opp arbeidet med forvaltningsplan for nasjonalparken og den er planlagt å være ferdig i 2015.

Gjennom bestillingsdialogen med Statens naturoppsyn og Miljødirektoratet har ÁNPST søkt om tiltaksmidler med grunnlag i tiltaksplanen. I tiltaksplanen er det to større prosjekter som ÁNPST ønsker å få gjennomført. Dette er å få etablert en universelt utformet vei i fra Hyttekroa og ca. 1,7 km inn mot nasjonalparkgrensen. Ved enden av veien ønsker man å etablere et besøkspunkt med installasjoner som bålplasser, et bygg (gamme) og tilrettelegge for ulike leke- og opplevelsesinstallasjoner med kultur- og natursti. Det andre prosjektet er å få etablert en parkeringsplass i Gjeska og knytte denne til en kultur- og natursti på

Gjeskeneset og opp mot Gjeskefossen. I nærheten av parkeringsplassen ønsker man også å få etablert en teltplass med en enkel gapahuk.

Da det kun er nasjonalparkforvalter som jobber daglig med dette blir det snakk om tilgjengelige personellressurser for å få en god fremdrift i dette. ÅNPST har fått en klarering fra SNO at en del av tiltaksmidlene kan brukes til prosjektering. Ånderdalen nasjonalparkstyre er ikke en selvstendig organisasjon med eget organisasjonsnummer. Nasjonalparkforvalter er ansatt hos Fylkesmannen i Troms. Dette medfører at nasjonalparkstyret i liten grad kan eie installasjoner eller ansette personell i ønskede stillinger. ÅNPST får heller ikke momskompensasjon for de investeringene de gjør i nasjonalparken. Nasjonalparkstyret har derfor sett på hvordan dette er organisert andre steder og har da kommet frem til at organiseringen hvor Midt-Troms museum er prosjekteier og som eventuelt engasjere prosjektleder/medarbeidere.

Ånderdalen nasjonalparkstyre har jobbet med planene for innfallsporter og har i den forbindelse opprettet en arbeidsgruppe med representanter fra offentlige aktører, grunneiere, reiselivsbedrifter og frivillige organisasjoner.

5. ANSVAR OG ROLLER

ÅNPST og MTMU skal søke om ytterligere finansiering til utstillingen og til tiltakene som planlegges i nasjonalparken.

ÅNPST vil gjennom bestillingsdialogen med SNO søke om driftsmidler til vedlikehold av innfallsportene. Behovet for driftsmidler må utarbeides i prosjektperioden og ÅNPST tar forbehold ved at man får driftsmidler gjennom bestillingsdialogen. I prosjektperioden vil man forsøke å få en avtale med Tranøy og Torsken kommune om drift og vedlikehold av innfallsportene.

ÅNPST og MTMU skal i fellesskap arbeide for oppbygging og videreutvikling av definerte innfallsportprosjekter i nasjonalparken og av utstillingen på Øverbotn. ÅNPST og Midt-Troms museum vil legge til rette for samarbeid med Sametinget og Senja sameforening.

MTMU skal være ansvarlig prosjektleder/-eier av utstillingen og de to innfallsportene.

Arbeidet beskrevet i avtalen skal administreres av en arbeidsgruppe bestående av Nasjonalparkforvalter, Senjakonservator, direktør ved MTMU og styreleder i ÅNPST. Gruppen skal ha jevnlig møter der det skrives referat som grunnlag til orientering til styrene hos partene. Nasjonalparkforvalter vil sammen med senjakonservator koordinere og videreutvikle samarbeidet.

5.1 Finansiering av samarbeid, drift og videreutvikling

Søknader til finansiering av prosjektene og målene beskrevet i avtalen, er å regne som felles søknader fra MTMU og ÅNPST.

Partene forplikter seg til i samarbeid å utnytte de finansieringsordninger som Miljødirektoratet, Kulturdepartementet, Troms Fylkeskommune, Statskog, Innovasjon Norge, og EU, eventuelt andre som stilles til rådighet for etablering og drift av nasjonalparksenter, utstilling og innfallsporter i Ånderdalen nasjonalpark.

6. INNTEKTER

6.1 Fordeling av inntekter

Inntekter som resultat av virksomheten beskrevet i avtalen skal brukes til å utvikle samarbeidet og prosjektene beskrevet i avtalen.

6.2 Overføring av midler fra ÅNPST til MTMU

ÅNPST skal overføre tildelte tilskuddsmidler til MTMU. En forutsetning for overføringen er at det opprettes egne prosjektkontoer og at det skal leveres prosjektrengskap iht. fastsatte regnskapsrutiner og rapportering.

7. SAMARBEID MED EKSTERN PARTNER

7.1 Arbeidsfordeling ved samarbeidet.

7.2.1 MTMU påtar seg å være ansvarlig part på vegne av ÅNPST og MTMU for avtaler om felles prosjekter som beskrevet i avtalen, og med det nødvendige grunnlag som beskrevet i avtalen.

7.2.2 ÅNPST og MTMU skal i samarbeid legge fram budsjett for prosjektet. Budsjettet skal bl.a. angi oppdragets forventede inntekter og kostnader.

7.2.3 MTMU vil administrere prosjektrengskap og vil benytte regnskapsfører som MTMU har avtale med.

8. ANNET SAMARBEID / TJENESTER

MTMU og ÅNPST kan samarbeide om administrativ oppfølging av annet utviklingssamarbeid med eksterne aktører. Eksempel på slike samarbeidsavtaler er andre samarbeid om produktutvikling der begge samarbeidspartnerne og ekstern part legger inn innsats for å få utviklet et nytt produkt, tjeneste eller organisatorisk løsning.

9. MEDIA

Begge parter forplikter seg til å oppgi navn på samarbeidspartner ved mediedekning av denne avtalens innhold.

10. ARBEIDSGIVERANSVAR

10.1 Overføring av arbeidsgiveransvar til MTMU

MTMU kan påta seg arbeidsgiveransvar for personell lønnet av tilskuddsmidler eller midler fra ekstern aktør, samt finansierte prosjekter som er beskrevet i avtalen. MTMU vil i så fall

være ansvarlig for at arbeidsforholdet formaliseres i forhold til den enkelte ansatte ved egen arbeidskontrakt med MTMU, herunder påse at relevante lover og regler i arbeidslivet følges opp. ÅNPST skal imidlertid gjøres kjent med MTMUs standard arbeidsavtaler før ansettelser.

11. RAPPORTERING

- Midt-Troms museum skal før 1. mars hvert år oversende en samlet rapport til ÅNPST for siste regnskapsår. For prosjekter rapporteres inntekter og saldo for det foregående kalenderår. Rapporten skal inneholde oversikt over pågående prosjekter, avsluttede prosjekter og budsjett for fremtidig arbeid.
- ÅNPST og Midt-Troms museum skal av eget tiltak straks informere den andre part om forhold som vil kunne påvirke partenes utøvelse av sine rettigheter og plikter etter denne avtalen.
- Begge parter forplikter seg til å gi en årlig beskrivelse av status for intensjonsavtalen med eventuelle forbedringstiltak.

12. GENERELLE BESTEMMELSER

12.1 Forsikringer

MTMU står ansvarlig for å sørge for nødvendig ansvarsforsikring for virksomhet som utøves i henhold til denne intensjonsavtalen. Disse skal dekkes av samarbeidets/prosjektets inntekter.

12.2 Tilgang til infrastruktur, lokaler etc.

ÅNPST skal stille til disposisjon lokaler til MTMU for løsning av oppgaver i tilknytning til prosjektene og MTMUs forpliktelser etter denne avtalen.

13. VARIGHET OG EVALUERING

13.1 Avtalens varighet

Denne avtale har en initialperiode på 1 år. Avtalen løper deretter med 12 måneders gjensidig oppsigelse. Målet er å få etablert en fast samarbeidsavtale med en felles strategiplan i løpet av våren 2016.

14. TVISTELØSNING

Eventuelle tvister som utspringer fra denne avtale skal søkes løst i minnelighet eventuelt behandling i tingretten.

* * *

Avtalen er undertegnet i 2 eksemplarer, hvorav partene beholder ett eksemplar hver.

Sted og dato: Øverbekta 05.12.2004

.....

Styreleder Ånderdalen nasjonalparkstyre

.....

Styreleder Midt-Troms museum

Arkivsaksnr: 2024/11076-1

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 07.11.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyret	28/24	13.11.2024

Brev til Klima- og miljødepartementet om utfordringer med drift og vedlikehold av infrastruktur i Ånderdalen nasjonalpark

Forvalters innstilling

Ånderdalen nasjonalparkstyret vedtar å sende brev til Klima- og miljødepartementet hvor styret belyser utfordringene med drift og vedlikehold av infrastruktur i Ånderdalen nasjonalpark. I tillegg må det i brevet belyses utfordringen nasjonalparkstyret har med et svært begrenset naturoppsyn i nasjonalparken. I brevet må man komme med forslag til løsnig på disse utfordringene til departementet. Forvalter får i oppdrag å forfatte et utkast til brev som sendes til nasjonalparkstyret for godkjenning. Brevet signeres av styreleder.

Ånderdalen nasjonalparkstyret vedtar også at det skal inviteres til et møte med Senja kommune og Statsforvalteren i Troms og Finnmark hvor den begrensede naturoppsynet på Senja skal drøftes.

Saksopplysninger

Ånderdalen nasjonalparkstyret har over tid diskutert hvordan man skal kunne få etablert forsvarlig drift av de tilretteleggingstiltak nasjonalparkstyret selv har initiert i nasjonalparken. 9.11.2021 sendte Ånderdalen nasjonalparkstyret brev til Klima- og miljødepartementet med tilsvarende henvendelse. Status da var at det ikke var satt av noen midler til drift og vedlikehold. I samme periode var det flere andre verneområdestyrer som sendte tilsvarende brev til KLD.

22. desember fikk vi svar fra KLD. De takket for innspillet, men viste til at midler til verneområdene vurderes i de årlige budsjettprosessene.

Miljødirektoratet fikk et oppdrag fra KLD i tildelingsbrevet for 2023 om å levere forslag til ordning for fast fordeling av grunnstøtte til nasjonalpark- og verneområdestyrer for

vedlikehold, fornying av infrastrukturtiltak, informasjonsarbeid mv, inkludert forslag til fordelingsnøkkel innenfor en ramme av 4 mill. kr over post 1420.21.

I statsbudsjett for 2024 ble det vedtatt følgende: Til posten er det flytta 4 mill. kroner fra post 31 til tiltaks- og driftsmidler for nasjonalpark- og verneområdestyra med den grunngevingen at midlene primært er driftsutgifter, ikke investeringer. Miljødirektoratet sende ut en behovsmelding til verneområdestyrene og har ut fra den tilbakemeldingen utarbeidet en fordelingsnøkkel baserte på et sett kriterier Miljødir mente var relevante knyttet til behovet for driftsstøtte, slik som areal verneområdestyret forvalter, antallet innfallsporter styret vedlikeholder og besøkstrykk i områdene styret forvalter.

Basert på denne fordelingsnøkkelen ble Ånderdalen nasjonalpark tildelt kr 75000,- av denne potten. Ut i fra erfaringstall for 2024 og budsjett for 2025 dekker dette kun 28% av behovet for driftsmidler.

Vurdering

Det er veldig bra at det nå er etablert en årlig fast pott med midler til drift av infrastruktur i nasjonalparken. Ånderdalen nasjonalparkstyre er nå i en fase hvor man begynner å avslutte investering i ny infrastruktur og man går over mer inn i driftsfase. Med bakteppet at Senja og Ånderdalen de siste 5-10 årene har opplevd en voldsom vekst i besøkstall og at prognosene med bla lav kronekurs og varme somre i Sør-Europa, fortsatt vil oppleve vekst i besøkstallet, er det viktig at bevilgende myndigheter forstår at Ånderdalen nasjonalparkstyre trenger verktøy og midler for å håndtere det økende besøkstallet.

I Senja kommune er det 26 verneområder innenfor alle vernekategorier. Det er ingen fast ansatt i Statens naturoppsyn (SNO) lokalisert i Senja kommune. SNO gjør tjenestekjøp fra Fjelltjenesten/Statskog SF som har sitt kontor på Moen i Målselv kommune. Som grunneieroppsyn skal Fjelltjenesten dekke et veldig stort område og realiteten er at vi i Ånderdalen har et veldig begrenset naturoppsyn. Med et begrenset naturoppsyn er Ånderdalen nasjonalparkstyre prisgitt lokale brukere som gir tilbakemelding om uheldige tilstander og ulovligheter i nasjonalparken.

Den 28. juni 2024 sendte Statsforvalteren i Troms og Finnmark og Statsforvalteren i Nordland sin tilrådning av marint vern i Andfjorden til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vil vurdere tilrådningen til Statsforvalteren og sende sin tilrådning til Klima- og miljødepartementet, som deretter forbereder saken og legger forslag til vernevedtak fram for Kongen i Statsråd. Dersom vernet blir vedtatt får Senja et stor marint verneområde som også får behov for naturoppsyn. I sum skulle både areal og antall verneområder, og økt bruk tilsi at det burde prioriteres å få på plass et naturoppsyn.

Nasjonalparkforvalter anbefaler Ånderdalen nasjonalparkstyre belyse begge forhold i brevet som sendes til Klima- og miljødepartementet. I tillegg bør nasjonalparkstyret invitere både Senja kommune og Statsforvalteren i Troms og Finnmark til et møte hvor mangelen på naturoppsyn drøftes og at det kan tas stilling til om man i felleskap skal forsøke å få etablert et bedre naturoppsyn lokalisert i et felles forvaltningsknutepunkt på Senja.

Arkivsaksnr: 2024/1987-20

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 12.11.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	12/24	13.11.2024

Orienteringssaker fra forvalter på styremøte 13.11.24

Forvalters innstilling

Sakene legges frem er orienteringssaker uten innstilling til vedtak. Nasjonalparkstyret må eventuelt bestemme om noen av sakene som legges frem er vedtakssaker og som må meldes opp i senere styremøter

Saksopplysninger

Forvalter vil orientere om følgende saker:

1. Innmeldt behov for basiskartlegging NIN i Ånderdalen nasjonalpark.
2. Status Naturarven prosjektet
3. Forvaltningsplan arbeid
4. Sametinget samling 27-28. november 2024 Trondheim.
5. Arbeid med kommunikasjon sammen med Visit Senja og Senja kommune
6. Få etablert et mer formelt samarbeid med Senja kommune ifbm drift av Innfallsporten i Tranøybotn – Administrativt utvalg.
7. Frivillige (Volunteers) Ånderdalen-Senja 2025 prosjekt
8. Avtale med Fjelltjenesten Statskog SF om å gjennomføre besøkstillinger i Ånderdalen nasjonalpark.
9. Årshjul 2024 planlagt aktivitet.
10. Henvendelse fra UIT og NINA om å gjennomføre feltarbeid/studier ifbm. Masteroppgaver 2025. (2 masterstudenter).
11. Julegata 30. november- kan nasjonalparkstyret bidra?
12. Brosjyre dagsturgammen.

Vurdering

Nasjonalparkstyret har stor kontaktflate og det er mange saker og henvendelser som det kan være nyttig for nasjonalparkstyret å få orientering om. Forvalter har derfor en

egen post på styremøtene hvor han legger frem en del orienterings saker som styret kan vurdere om de vil jobbe videre med og om det eventuelt skal fattes vedtak for.

ST 29/24 Eventuelt